

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratom:

Enostolpna petlitna vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj

Poština plačana v polovini

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Mera se napolnjuje.

Najhujši politični pritisk smo preživljali Slovenci, odkar se politično zavedamo, pod nemško-liberalno vladno Auerspergovo v sedemdesetih letih. Tedaj se je propadajoči avstrijsko-nemški liberalizem izdivjal ter razgalil vso svojo plitvost, svojo nacionalno nestrpnost in svojo gospodarsko nesposobnost. To je bil križev pot slovenskega naroda, kajti tedaj so nam jemali kos za kosom težko priborjenih pravic, slovensčina je izginjala iz šol in uradov in slovenski človek ni našel kruha na slovenski zemlji. Zanimivo je, da so med uradništvom trpeli tedaj največ profesorji. Dočim se je vpel del učitelstva, ki je bilo še par let poprej naravnost skrajno narodno, uklonil že prvemu pritisku in z razvitimi jadrmi drl v »državotvorna« nemškutarska društva, so profesorji po večini vztrajali in zato čutili tudi vso težo trde Auerspergove pesti. Razgnali so jih po vsej monarhiji, od Sarajeva do Črnovice in bavorske meje, le v Sloveniji ni dobil nihče kruha. Kdor je bil je količkaj na sumu, da čuti s svojim narodom, je moral imeti vedno pripravljeno čučko in popotno palico.

Kar se je godilo pred pol stoletjem pod nemško vladno in nad čemur se še danes zgodovina tako zgraža, isto in še hujše se godi danes. Razlika je le ta, da nam je tedaj vladal tujec, od katerega nismo mogli pričakovati ničesar dobrega, danes pa se nahajamo v lastni državi. Tedaj ga ni bilo slovenskega človeka, ki bi se ne zgražal, stiskajoč pesti pred divjanjem izrojenega nemškega liberalizma, danes se pa dogaja vse to s podporo in na iniciativo sinov slovenskih mater, ki igrajo vlogo rabljev nad svojimi lastnimi sorojaki.

Ko je bivši deželni šolski svet kranjski po disciplinarno natančno ugotovljenih razlogih premestil par liberalnih učiteljev, ki so se proti službenim dolžnostim pregrešili, je bil ves liberalni Izrael po koncu, kričeč o strahovladu, dasi je bila vsaka premestitev rezultat disciplinarne preiskave in so bili disciplinarno ugotovljeni krivci premeščeni na boljša ali vsaj enakovredna mesta.

Kaj pa počenjajo današnji oblastniki? Par tednov pred zaključkom šolskega leta vam čez noč brez najmanjše disciplinarne preiskave premeščajo enega profesorja za drugim na drugi konec države, čeprav ne pozna ne učnega ustroja tamošnjih šol in čeprav učenci niti razumeli ne bodo njegovega predavanja, ker ne razumejo učiteljevega jezika. In sedaj naj vam izvrše ti profesorji še letno klasifikacijo! Če in kadar je divjalo avstrijsko nemštvo nad našim narodom, se je oziralo vsaj nekoliko tudi na interese dotične panoge, v našem slučaju šole in učencev, danes pa, ko skušajo spraviti na kolena slovenski narod njegov lastni renegati, uganjajo to s tako brezobzirnostjo, da jim ni mar ničesar več, samo da zadostijo svojim maščevalnim nagonom. Doba Auerspergova je bila doba trpljenja, heroičnega trpljenja, ki ga je narod častno preстал, današnje dobe se bodo pa morali sramovati še pozni rodovi, kajti danes je tujca nadomestil lasten človek!

Nas pušča vse to divjanje hladne, kajti še nikdar v zgodovini ni neznatna manjšina trajno terorizirala celega naroda in ga tudi pri nas ne bo. Če ni mogla poldrugmilijonskega slovenskega naroda nadzorovati mogočna avstrijskonemška monarhija z vsem svojim ogromnim uradniškim in vojaškim aparatom, ga bo mogla še menj strahčica, ki se ne opira na zaupanje ljudstva, ampak na silo režima in denarja ter na peščico strahopetnih kruhoborcev, ki se smatrajo za »inteligentne« in včasih celo za »napredne«. Ali se zruši ta teror par mesecev popreje ali pozneje, je vseeno, zrušil se bo tako gotovo, kakor gotovo živi in bo živ vel slovenski narod, ki je pretrpel že vse drugačne čase.

Mi smo prenašali doslej precej mirno vse to izzivanje ter nismo demagoško odgovarjali na vse blaznosti, s kakršnimi si danes v Sloveniji še vladajoči mogotci kopljejo svoj grob in pišejo račune, ki bodo prej ali slej poravnani do zadnje pare, toda

večno naše ljudstvo ne bo molče prenašalo krivice za krivico. Ne vemo še, kako bodo reagirale na vse, kar se danes pri nas godi različne strokovne organizacije, toda vemo, da bo začelo govoriti ljudstvo, mirno

in dostojno sicer, toda nedvoumno. Narod, ki je zdržal toliko viharjev v svoji zgodovini, je nepremagljiv. Režimi bodo šli, slovenski narod bo ostal in obračunal s svojimi tlačitelji.

Pogajanja med radikali in radičevci.

GLAVNO VPRAŠANJE — USODA ST. RADIČA.

Zagreb, 7. maja. (Izv.) Danes ob 10. se je nadaljevalo delo anketnega odbora v sobi predsednika sodnega stola. Navzoči so bili vsi člani. Sodišče jim je dalo na razpolago vse spise, ki se nanašajo na Stjepana Radiča in tovariše. Spisi so bili razporejeni po mizah. Preiskovalni sodnik dr. Korbler je prebral samo dela, ki se nanašajo na vstop HRSS v kmečko internacijo. Ob pol 1. je bila seja končana in prihodnja seja določena na peto uro popoldne.

Ob pol 11. uri je dr. Voja Janić zapustil sejo s sobo in obiskal v zaporu Stjepana Radiča, pri katerem se je mudil do 1. popoldne. Ta sestanek je sodni stol skušal na vsak način dementirati. Tudi bivši minister dr. Janić je izjavil, da ga bo dementiral. Vaš dopisnik pa ve iz popolnoma zanesljivega vira, da se je sestanek v resnici vršil. Od strani HSS je vaš dopisnik dobil informacije, da se je razgovor med Radičem in Janićem ni gibal v tistem okviru, kakor se je pričakovalo. Dr. Janić je obiskal Radiča kot njegov stari prijatelj in pobratim iz časa Markovega protokola.

Seja anketnega odbora, ki je bila določena za peto uro popoldne, se ni vršila, ker se je večina članov odbora odpeljala v zagrebško okolico. Nekateri člani, med njimi predsednik dr. Laza Marković in dr. Voja Janić, so se odpeljali z industrialcem in znanim intimnim Radičevim prijateljem Milanom Prpičem, v čigar palači se je svoj čas Radič skrival, na njegovo posestvo v Oroslavje. Vrnili so se v Zagreb okoli pol 8. zvečer. Ob 8. je priredil g. Milan Prpič infimno večerjo, na katero so bili povabljeni dr. Laza Marković, dr. Voja Janić, dr. Angelinović, dr. Behmen in predstavniki HSS in HZ Pavle Radič, dr. Nikić, dr. Trumbić in drugi.

Delo anketnega odbora, ki je samo

formalnega značaja, bo trajalo do sobote. Vlada splošno prepričanje, da bodo vsi anketirani mandati verificirani.

Belgrad, 7. maja. (Izv.) Težišče političnega položaja se nahaja trenutno v Zagrebu, kjer dela anketni odbor. Kakor je iz poročila razvidno, ni glavni cilj tega delovanja anketnega odbora tisti, ki ga je naložila odboru narodna skupščina, ampak je za radikale seja odbora samo ugodna prilika, da se razgovarjajo z Radičem in drugimi prvaki njegove stranke. To je tembolj jasno, ker je bil v poslednjem trenutku določen za predsednika namesto Subotića dr. Laza Marković. Radičega se v tukajšnjih krogih z zanimanjem zasledujejo poročila, ki prihajajo o sestanku med Radičem in Markovićem ter Janićem. Smatra se, da imata oba od Pašića nalogo razčistiti vsa vprašanja, vprašanje Stjepana Radičeve v vlado. Kakor smo javili, je bilo glavno vprašanje Radičevcev v vlado. Kakor smo javili, je bilo glavno vprašanje Radičeve usode. Dočim Radičevci še vedno vztrajajo na tem, da naj se postopanje proti Radiču takoj ustavi, radikali ne odstopajo od svojega stališča, da naj se proces izvrši in da se Radič v slučaju obsodbe pomilosti. Ta vprašanja bodo rešena po direktnih razgovorih z Radičem. Kolikor smo zvedeli, bo prišlo v pretres tudi vprašanje, ali sme Radič, potem ko bo izpuščen iz sodnih zaporov, še ostati v naši državi ali ne. Med radikali prevladuje mišljenje, da bi bilo treba spraviti Radiča iz naše države in to na miren način, da bi sam odšel v inozemstvo in se na ta način umaknil iz aktivne politike. Pašić še vedno ne prihaja v predsedništvo vlade, radi tega je zastalo vse delovanje vlade. Poleg tega je danes odpotoval iz Beograda dr. Momčilo Ninčić na konferenco male antante.

Protiboljševiška akcija
Male antante.

Belgrad, 7. maja. (Izv.) Kalfov se je danes dopoldne odpeljal iz Beograda. Potoval bo v Rim, Pariz in London. Prevladuje splošno mnenje, da je protiboljševiški blok na Balkanu gotova stvar.

Belgrad, 7. maja. (Izv.) Danes ob 1 pop. je odpotoval od tukaj dr. Ninčić. V Subotici se bo sestal s češkoslovaških zunanjim ministrom dr. Benešem, nakar bosta oba odpotovala v Bukarešto na konferenco male antante.

Belgrad, 7. maja. (Izv.) Kakor smo včeraj poročali, se bo konferenca male antante bavila z ustvarjanjem protiboljševiškega bloka in z zatiranjem boljševiške propagande. Za države male antante pride v poštev centrala za Balkan in ta je Dunaj. V tem pogledu namerava mala antanta storiti pri avstrijski vladi energične korake, da bi na ta način zmanjšala aktivnost boljševikov na Balkanu in v Srednji Evropi.

KONFERENCA NASLEDSTVENIH DRŽAV
V PRAGI.

Dunaj, 7. maja. (Izv.) »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da je reparacijska komisija v Pragi sklenila za 3. junija sklicati v Prago konferenco nasledstvenih držav. Namen konferenca je, da uredi vprašanje predvojnih avstro-ogrskih dolgov.

AMERIŠKI OPOMIN NA EVROPO.

London, 7. maja. (Izv.) Novi ameriški poslanik Houghton je imel včeraj na neki pojedini velepolitičen govor, o katerem trdijo, da ga je od besede do besede natančno pregledal in odobril predsednik Coolidge. Poslanik Houghton je rekel: »Amerika pozna probleme, ki težijo Evropo. Mi gledamo na Evropo s simpatijami in bi ji radi pomagali. Amerika pa hoče pomagati

Evropi le, če bo prepričana, da so minuli časi uničevanja in uničevalne politike. Kadar se bo glasil evropski odgovor, da hoče evropski narodi mir, takrat jim bo Amerika pomagala do skrajne meje. Amerika noče spekulirati, ampak hoče pomagati. V evropske probleme se Amerika ne bo vmešavala. Želi pa mir, a ne umeten ali na orožje se opirajoč mir, ampak stalen mir.«

Newyork, 7. maja. (Izv.) Predsednik odseka za vnanje zadeve v ameriškem senatu Borah je izjavil, da se z izjavami Houghtona popolnoma strinja. Houghton je izrazil mnenje 95 odstotkov Amerikancev. Amerika bo Evropi pomagala, da si kupi kruh, ne bo pa dajala denarja za oboroževanje. Ameriški politiki sodijo, da je govoril poslanik Houghton predvsem na naslov Nemčije.

RUSKI DENAR.

Sofija, 7. maja. (Izv.) Policija je doglala, da so prejemale komunistični voditelji v Bolgariji po 15.000 levov mesečne podpore iz Rusije.

TROCKI V MOSKVI.

Moskva, 7. maja. (Izv.) Po štirimesečni odsotnosti se je Trocki vrnil v Moskvo.

KRIZA PREMGOVNIKOV.

Moravska Ostrava, 7. maja. (Izv.) Ravnateljstvo tukajšnjih premogovnikov je odpustilo okoli 2500 delavcev. Odpuščenih jih bo zaradi slabe kupčije s premogom v kratkem še 4000 in tudi večje število uradništva.

Novost za poletje

bodo obleke iz pristne Chantung-svile. Sezite hitro po njej! Najugodnejše je je uvozila trdka

Drago Schwab — Ljubljana.

O persekucijah profesorjev.

Premestitve definitivnih profesorjev, ki so se dogodile v zadnjem času, nas silijo, da spregovorimo tudi o tem vprašanju.

Do letošnjega šolskega leta so vladale med slovenskimi profesorji glede stalnosti in glede osebnih vprašanj sploh take razmere, da jih moramo smatrati za naše čase kar za zadovoljive. O nepotrebnem šikaniranju profesorjev vobče nismo mogli niti govoriti. Če se je spremenila vlada, se je menjal še prosvetnega oddelka ali kakor se je že imenovala najvišja šolska instance v Sloveniji, toda nadzorniki, ravnatelji in profesorji spremembe niso niti čutili. Mirno lahko rečemo, da bi bil dober del profesorjev vseh političnih strank najbolj zadovoljen, če bi se ob vsakokratni spremembi vlade ne bil menjal niti prosvetni šef v Sloveniji, in sicer iz načelnih razlogov: uradniška stalnost naj se varuje tudi glede najvišjih funkcionarjev. Kajti če začnemo to načelo krhati, potem se ne ve, kje se bo s krhanjem nehalo in kdaj.

Letos se je pa dogodilo tudi v profsorskem stanu nekaj slučajev, ki kažejo, da bodo postali tudi profesorji nekaj perpetuum mobile kakor njihovi tovariši na ljudskih šolah, če ne bo javno mnenje i med profesorji i med ostalo javnostjo nastopilo proti taki degradaciji profsorskega stanu, ki mora imeti za posledico tudi poslabšanje naše srednje šole. Ozir na koristi profsorskega stanu kot takega, ki so pa, kar se tiče premestitev, identične s koristmi rednega poslovanja šole, nam velja, da spregovorimo o stvari jasno besedo.

Doslej moramo zaznamovati v letošnjem šolskem letu osem slučajev političnih persekucij v profsorskem stanu. Začel je z njimi ljubljanski gerentski svet, ki je odslavljal tik pred novim letom 1925 izprašano suplentko dr. Marijano Zalaznik, s 17. februarjem pa izprašano suplenta dr. Antona Bajca in Ivana Polzelnika. Vsi trije so uživali sloves prav dobrih učnih moči. Njih odstranitev z zavoda se je sicer v časopisu skušala olepšavati z raznimi »potrebami«, ki so baje povzročile, da imenovani niso mogli biti več zaposleni na ženski realni gimnaziji. O teh izgovorih ne bomo izrabljali besedi po nepotrebnem, ker ga ni med profesorji in med ostalim občinstvom, ki pozna razmere, niti enega, ki bi si ne bil popolnoma na jasnem, kje tiči pravi vzrok.

Zgledu ljubljanskega mesta je sledila država in je v marcu premestila prof. Ribariča v Leskovec, v aprilu prof. Mlakarja v Niš, v maju pa prof. Bračuna, Jarca in Remca.

Mi stojimo glede tega vprašanja na stališču, kakor ga je Proforsko društvo znova naglasilo pretekli mesec na kongresu v Skoplju: da naj se proforska stalnost strogo varuje, da naj se tudi profesorji, ki še nimajo stalnega mesta, med šolskim letom sploh ne premeščajo brez najnujnejše potrebe in da se ne sme noben profesor premeščati iz političnih razlogov, ampak samo na podlagi disciplinarne preiskave in po izreku disciplinskega sodišča.

Res je, da danes to stališče koristi predvsem pristašem opozicijskih strank. Toda vsi vemo, da se kolo politične sreče suče, suče dandanes hitreje nego se je pred vojno in da danes posebno velja tudi v politiki: kar nečes, da drugi tebi store, tega jim tudi ti ne stori. Nikakor se ne ogrevamo za politiko maščevalnosti, ker je taka politika absurdna. Če si dva dajeta zausnice, mora pametnejši odnehati, sicer se bosta kofutala do sodejega dne in bo vsak prepričan, da samo »vraca«. Jasno pa je, da zahteva pravica kaznovanje tistih krivcev, ki z nepotrebnim šikaniranjem uradništva škodujejo naši državi gnotno in moralno. Ne smemo si tudi prikrivati, da se baš sedaj ustvarja pri nas neka upravna praksa glede premeščanj: ali bomo sledili državam na Balkanu, ki so si svojo državno upravo zelo oškodovale baš s tem, da se je pri uradniku gledalo preveč na partizanstvo in premalo na strokovno usposobljenost, ali se bomo pa držali naše dosedanje prakse, kakršna je

vladala po prevratu v profesorskem stanu, in bomo to prakso spopolnjevali samo v tem pravcu, da se bomo kar mogoče približali načelu: Uradnik izvršuje v uradu vestno svojo dolžnost, v javnem življenju se pa bori pošteno za zmago načel, ki jih smatra za prava, in se zaveda, da te radi tega ne sme nihče preganjati, ker s tem izvršuje tudi v javnem življenju samo svojo dolžnost kot inteligent. Politično udejstvovanje je v demokratični državi dolžnost vsakega državljanca, predvsem pa vsakega inteligenta.

Jasno je, da bodo slovenski profesorji od leta do leta v večjem številu iskali službe v južnih in vzhodnih pokrajinah naše države. V naši državi je od 2400 učiteljev na srednjih šolah dobrih 900 neizpranih; svetovna vojna je povzročila, da zlasti Srbija nima niti od daleč zadostnega števila izpranih učiteljev za srednje šole. Zato bodo naši ljudje z izpiti bržkone še precej časa lahko dobivali službe v Srbiji. Ni pa treba doli premeščati definitivnih profesorjev z rodbinami. Saj bodo mladi kandidati, ki ne bodo mogli dobiti službe doma, radi sami prosili za službo na katerikoli srednji šoli v najbolj oddaljenih krajih.

Petindvajsetletnica Zadrugne zveze v Ljubljani.

Dne 7. t. m. ob 10. dopoldne se je vršila v Akademskem domu glavna skupščina Zadrugne zveze v Ljubljani, ki obhaja obnem 25-letnico svojega obstoja.

Obnemu zboru je predsedoval Zvezin predsednik dr. Anton Korošec, ki je po potrebnih ugotovitvah glede sklepčnosti in pravilnosti sklicanja pozdravil navzoče zadrugarje, posebno še zastopnika Zadrugne zveze v Celju g. ravnatelja Janka Lesničarja.

V izbranih besedah je predsednik govoril o pomenu zadrugništva za narodno gospodarstvo ter opozarjal tudi na naloge, ki nas čakajo v bodočnosti. Zadrugništvo, ki se je v Sloveniji razvilo v mogočno gospodarsko organizacijo, je moralo tekom svojega obstoja in razvoja prestati mnogo težkih dni, toda celo ločitev, ki nam je pred malotično 10 leti veliko škodovala, ni mogla raztrgati mogočne stavbe organizacije, ki se je z dejansko ljubeznijo do bližnjega pridobila najširše mase naroda. Naše zadrugništvo se mora danes boriti ne le s podobnimi razkrajevalci, temveč tudi z razmerami in duhom časa, v katerem se čuti vedno manj smisla za obči blagor.

Veliko se govori o poenotenju zadrugništva, ki naj se sklopi v enotno organizacijo pod državno kontrolo. Potrebe za tako poenotenje pri nas ni nikake, kajti slovensko zadrugništvo je v svojem delovanju povsem enotno, razdeljeno k večjemu po strankah. Ker mora biti zadrugništvo na eni strani povsem svobodno, da uživa zaupanje ljudstva, na drugi pa mora ostati zvesto svojim načelom, volja in besede ljudi, ki mislijo nekako združiti naše zadrugništvo pod državno kontrolo, ne bodo naše realnih tal.

Za tem so se prečitela pozdravna pisma in brzojavke: Glavne zveze srbskih kmetijskih zadrug v Belgradu, Zadrugne zveze v Splitu, Zadrugne zveze v Zagrebu in Zveze hrvatskih kmetijskih zadrug za Bosno in Hercegovino v Sarajevu.

Po prečitanih zapisnikih je v imenu načelstva poročal uradni ravnatelj dr. Basaj.

NAČELSTVENO POROČILO.

Posledice deflacije.

Ze pri zadnjem obnem zboru smo omejili deflacijsko politiko finančnega ministra in opozarjali na posledice, ki bodo prizadele

Kakor bo država s profesorskim stanom ravnala, take profesorje bo imela in temu primerno bo vzgojen naraščaj, ki bo prihajal s srednjih šol. Neko mero svobode naziranja mora imeti izobraženec, ako se noče duševno zadušiti in spodkopati temelja svojega duševnega življenja. Ne zagovarjamo morebiti kake neodgovornosti profesorjev, pač pa zahtevamo, da se nikdo ne kaznuje brez sodbe. V državnem interesu nikakor ni, da bi najboljše del srednješolskih abiturientov rekel: Za državno službo se ne bom pripravil, ker me je sram, da bi bil državljani druge vrste, in ker hočem ostati v polni posesti svojih državljanjskih pravic.

A poleg tega nikdar ni bilo persekvanje uradništva tudi iz drugih ozirov tako malo umestno, kakor je baš sedaj. Uradništvo je v zadnjem desetletju prestalo toliko bede, da so najboljše, ki bi bili lahko dobili privatne službe, vztrajali v državni službi predvsem v trdnem prepričanju, da pridejo boljši časi. No — sedaj pa imamo »boljše čase«. Država naj bo do uradništva obzirna posebno sedaj, ko mu še ni plačala razlik v plači, ki mu jih dolguje!

naše gospodarstvo. Posledice te politike so v resnici zahtevale silno oslabilitev gospodarstva v vseh mogočih panogah, kar dokazuje zlasti veliko število prisilnih poravnjav in konkurzov, ki so dosegli svoj višek šele v prvem četrtletju tek. leta.

Visoka obrestna mera.

Kljub silnemu zastoju gospodarstva pa vendar leto 1924 še ni prineslo poglavitnega pogoja za okrevanje gospodarstva, to je znižanja obrestne mere. Nasprotno je bilo za zadrugništvo v tem letu značilno dejstvo, da mora odbijati silne napore bank, ki se hočejo polastiti kmečnega denarja in vporabljaajo v ta namen vsa mogoča sredstva, predvsem pa se poslužujejo visoke obrestne mere. Zato je obrestna mera v l. 1924 tudi dosegla svoj višek; s tem je bila vlagatelj v dvojni meri nagajana prejšnja izguba iz časa devalvacije.

Ker je visoka obrestna mera znak in tudi vzrok nezdravih razmer v gospodarstvu, se je zadrugništvo krepko in z uspehom borilo proti navijanju obrestne mere. Zadrugna zveza je vkljub neprilikam celo leto 1924 vstrajala pri nespremenjeni obrestni meri, četudi so banke skušale z znatno višjo obrestno mero privabiti denar in ljudskih posojilnic v svoje blagajne. To pa se jim je posrečilo le v majhni meri; kajti posojilnice so po pretežni večini trdno držale disciplino.

Narastek vlog in zvišanje deležev.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so naložbe zadrug pri Zvezi narasle v pretečenem letu za Din 15.725.195.—. Celokupni promet Zveze je znašal v l. 1924 Din 424.318.509.—, kar pomeni napram prejšnjemu letu nad 33% zvišanje prometa.

Izredna skupščina v novembru lanskega leta je sklenila zvišanje deležev na 25 kratni iznos predvojne deleža, vsled česar je tudi skupna deležna glavnica že z 31. decembrom leta 1924 narasla na Din 703.743.— napram Din 86.735.— iz l. 1923. Ker pa niso vse zadrugne izvršile omenjenega sklepa že v decembru, se bo končni rezultat zvišanja deležev pokazal v prihodnji bilanci približno z zneskom Din 1.400.000.—. S to deležno glavnico in z obstoječimi tihimi in javnimi rezervami predstavlja Zveza dobro fundiran za-

vod, ki uživa ugled in zaupanje tudi izven zadrugnih krogov.

Članstvo.

V začetku l. 1924 je bilo pri Zvezi vključenih 508 zadrug. Med letom je pristopilo novih 15, odpadlo pa 21, tako da jih je bilo koncem leta še 502. Izmed novo pristopivših je 8 kreditnih, 2 nabavni in prodajni, 1 mlekarska, 1 elektrostrojna, 1 stavbena in 1 lesna zadruga. Med odpadlimi jih je 16 stopilo v likvidacijo, 2 zadrugi sta bili izključeni, 3 pa so izstopile. Izmed obstoječih članic je 281 kreditnih zadrug. Ta številka glasno govori, da so kreditne zadrugne temelj našega zadrugništva. One so ne le najboljše pomoč kmetu v njegovem gospodarstvu, temveč pogosto tudi pogoj za delo in uspeh drugih zadrug, ki potrebujejo obratnega kapitala.

Revizije.

Veliko delo predstavlja za Zvezo izvrševanje zakonitih revizij, ki so v sedanjih razmerah združene z ogromnimi stroški. V letu 1924 je izvršila Zveza v ljubljanski oblasti 150, v mariborski 62 in v Hrvaškem Primorju 9, skupaj 221 revizij. Stroški, ki so združeni z revizijami, so nekoliko kriti s prispevki, ki jih v ta namen dovoljuje poljedelsko ministrstvo revizijskim zvezam. Za leto 1924 je prejela Zveza tak prispevek v znesku 40.000 dinarjev.

Sestava bilanc.

Ker našim zadrugam še manjka knjigovodsko izvežanih moči, je Zveza v l. 1924 sestavila 115 zadrugam računsko zaključke. Poleg tega je bilo pri Zvezi pregledanih in deloma popravljenih 62 računskih zaključkov. Skupno je torej nudila Zveza pomoč pri sestavi računskega zaključka 177 zadrugam. V tekočem letu je ta pomoč Zveze še obsejnejša.

Delo pisarne.

Pisarna Zveze je v pretečenem poslovnem letu sprejela in rešila 9165 dopisov. Poleg poslanih pism je Zveza odpemila tudi več okrožnic. To pomeni poleg revizij in drugih poslov obsežno delo, katero je Zveza opravila s primeroma maloštevilnimi uradničnimi močmi, katere morajo vsled tega tem bolj vestno in vstrajno vršiti svojo nalogo. — Povdarjati je tudi zelo velike izdatke za poštnino, ki so upravičeni iz razloga, da so vse srbske zadrugne oproščene poštnine, naše zadrugne in zveza pa v tem oziru kljub vsem prošnjam ne morejo doseči enakopravnosti s srbskimi zadrugami.

Seje načelstva.

Načelstvo Zveze je imelo v pretečenem letu 45 sej, v katerih je obravnavalo tekoče zadeve ter rešilo 745 raznih zadev, o katerih so se napravili potrebni sklepi.

Kronske naložbe v Gradcu.

V tem letu je končno prišlo do izplačila naložb, ki so jih imele nekatere članice pri Verband-u v Gradcu. Vsled nesrečne konvencije z Nemško Avstrijo so dobile te zadrugne komaj tretjino svojih naložb in še to brez obresti. Kako in od kod naj se dobijo sredstva za pomoč težko prizadetim članicam, je za enkrat še odprto vprašanje. Zveza je sicer napela vse sile, da bi obvarovala članice preteče nesreče in izposlovala, da se je preteklo jesen poljedelsko ministrstvo vnovič pričelo baviti z zadevo, toda žal je prišlo do spremembe na vladi, vsled česar se je zadeva zopet odložila.

Zamenjava naložb primorskih zadrug.

Zadrugne v zasedenem Primorju so v tem letu tudi dosegle zamenjavo svojih naložb, ki so jih imele pri Zvezah v Jugoslaviji. Zveza je storila vse, kar je bilo v njenih močeh, da

se je zamenjava dosegla in se tako rešili milijoni slovenskega denarja ter tudi rešilo zadrugništvo, ki je zaslužnjem bratom opora v gospodarskem in narodnem oziru. Toda poleg storjenega ostaja še cela vrsta drugih vprašanj neresenih. Naj omenjamo le 20% bone, poštno hranilnico na Dunaju, kronske terjatve napram Italiji, Madžarski, vojna posojila itd.

Delo za zadrugno izobrazbo. — Propaganda.

Veliko je delala Zveza za zadrugno izobrazbo in propagando. V prvi vrsti omenjam zadrugno šolo, v kateri se je izšolalo 31 mladencev. Od teh je Zveza podpirala 20 udeležnikov, 24 pa je preskrbela stanovanje.

Poleg zadrugne šole se je vršil tudi na orglarski šoli na zvezine stroške in z njenimi močmi pouk o zadrugstvu. Udeleževalo se ga je 19 uencev.

Za učiteljske smo priredili poseben tečaj, katerega se je udeleževalo 18 dijakov.

V Mariboru se je vršil štiridnevni zadrugni in knjigovodski tečaj. Skrbeli smo tudi za stalna predavanja o knjigovodstvu in zadrugstvu v bogoslovju.

Zadrugnogospodarskih tečajev smo priredili v mariborski in ljubljanski oblasti veliko število in tudi na občnih zbiorih posameznih zadrug smo priredili številna predavanja.

»Narodni Gospodar« se je tiskal v 1200 izvodi, ker si je pridobil že mnogo naročnikov. Zadrugarji dobijo v njem ne le službene objave Zveze, temveč tudi članke o aktualnih vprašanjih.

Veliko se je Zveza trudila, da se glede davčnih, taksnih in drugih ugodnosti zadrugništvo v Sloveniji izenači z zadrugstvom v drugih delih države, zlasti v Srbiji. Da bi se znižali stroški revizij, smo pod vodstvom Glavne zadrugne zveze dosegli le malenkosten uspeh v tem, da se je dovolila revizorjem ugodnost znižane vožnje za 6 voženj na leto. Izvršili smo tudi intervencijo na ministrstvo financ glede taksnih ugodnosti po členu 96 in 98 srbskega zadrug. zakona i. dr.

Za posestnike v mariborski oblasti, ki so utrpeli škodo po uimih, je Zveza storila korake, da jim oskrbi potrebno podporo v obliki brezobrestnega državnega posojila. Vse je bilo že pripravljeno, toda neposredno pred izplačilom posojila je prišlo obvestilo, da ni več tozadevnega kredita.

Anketa o poljedelskem kreditu.

Zveza je sodelovala tudi pri anketah v Belgradu. Pri prvi anketi za poljedelski kredit je zadrugništvo povsem enodušno zahtevalo, naj se organizacija poljedelskega kredita nasloni na obstoječi zadrugni aparat. Kakor pa kaže projekt zakona, ki se nahaja v razpravi pred narodno skupščino, vlada resolucij celokupnega zadrugništva ni niti najmanj vpoševala, temveč hoče ustvariti svoje državno zadrugništvo, ki mu pa manjkata bistveni črti pravega zadrugništva: svoboda in privatna inicijativa.

Zveza je nudila v vseh ostalih zadevah svojim članicam pravno pomoč in jim dajala potrebne nasvete, zlasti tudi sestavljala prijave proti krivično odmerjenim davkom.

Zaščita kmeta v času krize.

Dasi je bilo leto 1924. leto krize in so zlasti blagovne zadrugne vsled splošne stagnacije in padanja cen preživljale hude čase, moramo vendar priznati, da je zadrugništvo to leto dobro prestalo. Za to pa gre zasluga skupnosti, na katerih zadrugništvo temelji. Doba bančnega oderuštva, ki je pomenila za vse gospodarske sloje veliko škodo, ni zadela našega kmeta, ker ga je varovalo zadrugništvo.

Nadaljnje poročilo o poteku glavne skupščine objavimo jutri.

Vestfalski zvon.

V.

Gelsenkirchen, 30. aprila.

Nevem, kdo je bil tako prijazen, da se je na moje »zvonjenje« v »Slovenec« odzval, povedal nekatere vzroke, zakaj delajo prošnje za uradne papiroze iz Nemčije tako dolge, pravcat križev pot, in pozval župne urade, naj oni posredujejo in pomagajo, da se ženitbeno dovoljenje od okrajnega glavarstva hitreje dobi. Bodi kdorkoli, jaz sem mu hvaležen za ta prijazni odziv in poziv. Povedati moram samo — če smem — prav po tistem, ... da so časih tudi župni in občinski uradi zelo počasni z izdajanjem svojih listin. Nevem zakaj: ali manjka koleka, ali manjka podatkov, ali manjka denarja, ali kaj manjka. Vsekakor upam, da bo odzvaj, ko sem že drugič spravlil to stvar pred javnost in nanjo opozoril, bolje. Zelo hvaležni bomo tudi, če bodo, kakor je omenjen gospod pisec pozval, župni uradi posredovali in pomagali listine hitreje dobivati. Stori bomo res zelo dobro delo. Mi se bomo te prijazen ponudbe poslužili. Za plačilo, ako bi prošnji ne bil denar že priložen, jamči »Slovenska pisarna« v Bottrop-Boyu in »Dobrodelna pisarna« v Ljubljani.

To danes mimogrede. Čas je že, da končno povem, zakaj so ti moji dopisi dobili letos naslov »Vestfalski zvon«.

Povedal sem že, kako so naši ljudje po vsem obširnem industrijskem ozemlju.

raztreseni, kakor raznese veter kurje perje; kako težko je med njimi medsebojno občevanje, in kako težavno delo ima tisti, ki želi in hoče z njimi vsemi imeti opravka. Potrebujemo torej neke medsebojne vezi, nekega organa, po katerem med seboj občujemo. Taka vez je list, časnik. In tak list, četudi prav skromen, smo začeli tukaj izdajati in ga krstili »Naš zvon«. Listič je, kakor je zapisano na njegovem čelu, glasilo Slovencev na Nemškem, obenem pa glasilo vseh Slovencev na tujem, z drugo besedo: glasilo slovenskih izseljencev. V letu torej, ko so ameriški Slovenci dobili svoj dnevnik — k čemur jim prav lepo častitamo — so dobili tudi Slovenci na Nemškem in z njimi vred drugi slovenski izseljenci svoje glasilce.

Zakaj je dobilo to glasilce ime »Naš zvon«, to pripoveduje in razlaga uvodnik 1. številke, iz katerega bodi namesto drugega utemeljevanja ponatisnjenih tukaj nekaj stavkov:

»Slovenec imamo posebno radi zvonove. Velike fare in krasne cerkve na Nemškem nimajo takih zvonov, kakor mnogo manjše na Slovenskem.

Pa ne samo radi imamo zvonove, ampak tudi zvoniti znamo! Nemci so brihtni ljudje, — zvoniti pa ne znajo. Še lepo zvoniti ne, da bi se zvonovi »ustrezali«, pritrkavati, (trijančiti) pa že celo ne. V tem smo pa mi mojstri! Kako krasno je, ko k velikemu prazniku: božiču, velikim noči in drugim, — pred praznikom popoldne ali na praznik sam na vse zgodaj zjutraj — lepo ubrani zvonovi pojejo, kakor bi od veselja poskakovali! V srehi po-

slušalcev vzbujajo svečane, praznično-vesele občutke, tako bi še človek skoro od veselja poskakoval.

Zvonovi so pa različni. Pred vojsko so imeli po slovenskih zvonikih samo bronaste, na Nemškem pa menda ponekod tudi železne, ki se pa niso veliko ali skoro nič razločevali od bronastih. Zdaj po vojski, ki je celna bronu tako poskočila, pa marsikje pri najbolj volji ne spravijo toliko skupaj, da bi si mogli omisliti bronaste, zato se morajo zadovoljiti z jeklenimi, ki se pa pač razločujejo od bronastih.

Zvonovi so pa časih — kdo bi si mislil — tudi papirnati. Še leta 1875. je zazvonil tam na Dunaju neki sloveč mož, pesnik in pisatelj Josip Stritar, in začel izdajati leposloven slovenski list z imenom »Zvon«. Ko je ta zvon utihnil, se je pa oglasil drug v Ljubljani. In zdaj že blizu 40 let poje ali izhaja »Ljubljanski zvon«. Za otroke imajo pa v Ljubljani list »Zvonček«.

— Če tam na ta način zvonijo, zakaj bi pa pri nas ne? Zato smo se tudi mi odločili, da imenujemo naš slovenski listič na Nemškem »Naš zvon«. Zares najprimernejše ime! Vi ste, dragi rojaki, po nemški industrijski deželi tako silno raztreseni, da vas človek nikoli nikjer ne more dobiti skupaj. Ko bi imeli tu v industrijskem ozemlju vsaj kako pošteno goro, da bi človek gori zlezal in vam zaklical vsem skupaj, kar vam želi povedati. Ali kaj, ko take gore ni! Dimnikov vse polno, hribov pa nič! — Kako si pomagati? Kar na zvon bomo udarili, pa se bo slišalo do zadnje hiše, kjer stanuje kak Slovenec. Zares, to, kar je zvon za faro ali za sososko, to bo »Naš zvon«

za nas Slovence, na Nemškem. To — in še več!

»Lepe pesmi glas, seže v deveto vas«, pravi naš pregovor. Pa tudi lepega zvona glas seže v deveto vas — in še dalje. Tudi »Naš zvon« bo pel tako, da ga bodo slišali naši rojaki, vaši tovariši na Francoskem in v Belgiji, kamor so se zadnje čase v tolikem številu zatekli pokušat, kakšen je kruhek tam. — Toda kje imate še vi vse svoje tovariše! Imate jih po gornještajskih rudnikih; v Köflachu, Leobnu in nevem, kako se vsi imenujejo; imate jih celo po ogrskih rudnikih; imate jih po Bosni in Srbiji, kjer — reveži — nekdaj res nikoli nobenega zvona ne slišijo. Naj slišijo vsaj naš zvon; naj udarja njegov glas na njih ušesa, naj odmeva prav notri v njih srehi!

»Naš zvon« bo imel med nami važno vlogo in nalogo. Tu se vam bo povedalo, kar vam je potrebno vedeti. Tu boste lahko povedali tudi sami, kar imate na sreč. Ta, ki biva v enem koncu industrijske pokrajine, bo lahko povedal svoje misli onemu, ki biva čisto na drugem koncu. Od Lintforta, najbolj zahodne »cehe«, pa do Dortmunda in še dalje tja do Hamma, do koder so raztreseni naši ljudje, se bo razlegal glas »Našega zvona«.

Pa tudi tisti, ki bivajo na enem koncu Evrope, bodo po njem lahko govorili onim, ki so na drugem koncu. V severni Ameriki »Našega zvona« toliko ne potrebujejo, ker imajo tam svoje zvonove — hočem reči: svoje slovenske časnike. Ne škoduje pa nič, če »Naš zvon« tudi tja priklenka. Slišimo pa, da hodi jo Slovenci zadnje čase tudi v Južno Ameriko, v Afriko in Avstralijo. Tem tako daleč oc

Dopisi.

Petrovče pri Celju. Dodatno k poročilu Božji rop v romarski cerkvi v Petrovčah v Slovenec dne 4. maja poročamo še sledeče: Vlomilci so odnesli zlat ciborij, monstranco, ki je tehtala 5 kg in je bila vredna nad 100 soč dinarjev. Pobrli so tudi zlat nakit čudodelne Marijine podobe, to je 4 zlate verižice z dragimi kamni, obeske in drugo zlatino, pustili pa so obe kroni, Marijino in božjega peteta, ki ga ima v svojem naročju. Vso škodo cenijo nad 400.000 Din. Vdrli so pri strankah vratih gotovo med nevihto, ki je divjala nad tukaj. Drugo jutro so našli železno črtlo od pluga in branin zob v bližini oltarja. Okrog njega pa raztrošene posvečene hostije. Vlomilcev do sedaj še niso ujeli, sumijo pa, kdo bi bil. Par tednov poprej se je že vlačila okrog neka sumljiva oseba, videli so jo tudi okrog cerkve na Miklavškem hribu pri Celju. Najbrž pa bi se mu tam rop ne izplačal, zato je raje izbral petrovsko romarsko cerkev. Orožništvo ga pridno zasleduje.

Politične vesti.

+ Še ni konca žrtvi! Poročajo nam, da je prestavljena Anica Koščeva, učiteljica na Viču v kočevsko Banjaloko. Učiteljice 15. leto v splošno zadovoljnost šolske oblasti, staršev in mladine. Iz socialnega ozira so jo doslej šolske oblasti držale v bližini Ljubljane, da je bila v pomoč bolni materi vdovi, ki nima nikogar drugega v postrežbo. Njen oče se je pred leti smrtno ponesrečil na železnici, kjer je bil v službi. Toda sedanjim mogotci ne poznajo socialnega čuta. Vnebovpijčice je tudi nastopna premostitev: Iva Potokar, ki je bila za časa Koroške vladne že vendar enkrat premeščena s Čemšenika v Moste pri Ljubljani, da je bila v pomoč še nepreskrbljenim bratom, obiskujočim ljubljanske šole, je premeščena v Sostro in je tako odtegnjena bratom, ki bodo sedaj po ves teden prepušteni samim sebi. Starši so jim namreč že pomrli. — Jerica Slapšekova mora proč, Rape pa ima vso družino lepo v Ljubljani. Prestavljena je tudi Ruža Moščanska in to vključ temu, da je preseljena. Naj pri tej priliki opozorimo vse, ki so na tem, da preseljuje, da so taki na najslabšem. Stanovitni ohranijo vsaj upanje, da se jim bodo ob prvi priliki storjene krivice poravnale, predsedavci pa si sami zapirajo vrata za seboj.

+ Odgovorite. »Slov. Narod«, ki je bil vedno kupljen za to, da bo slepo branil in zagovarjal vsa nasilstva svojih gospodarjev, pravi v svoji sinočnji uvodni zmesi o omejenosti in zlobe dobesedno: »Koliko legalnih uradnikov ljubljanske in mariborske oblasti, koliko učiteljev in profesorjev pri nas in na bližnjem Hrvaškem je zapustilo svoje domove ter odšlo v južne srbske in macedonske kraje.« Pozivljamo popoldansko glasilo g. Zerkava, da nam navede enega samega Slovence, ki je bil pod Davidovič-Koroščevo vladno premeščen v Južno Srbijo ali Makedonijo! Torej na dan z imeni, demagogi, ki imate vsak dan polna usta o »preganjanjih«, o katerih kričite po obzabljenem receptu »primite tatule«.

+ Delo za sporazum. »Politika« poročata vsebino razgovorov s tremi, po njenem zatrdilu zelo vplivnimi politikami, izmed katerih pa imenuje samo dr. Trumbića, drugih dveh pa ne. Prvi politik je rekel: »Moje prepričanje je, da ima vprašanje, ali naj vstopi HSS v vladno narodnega bloka in naj prenese tudi še Svetozara Pribečevića,

samo en namen, namreč da se cela zadeva zavleče, ker je že od vsega početka znano, na kakšno stališče se bo postavila HSS. Meni se zdi, da radikali še niso sklenili spustiti se v prava pogajanja, ampak da poskušajo z odlašanjem ustvariti popolnoma nov politični položaj.« — Dr. Trumbić je odgovoril, da pogajanj v podrobnostih ne pozna, v glavnem pa tudi on misli, da bi radikali radi končno rešitev vprašanja še nekoliko zavlekli. — Tretji politik, o katerem trdi »Politika«, da je točno poučen o vseh razgovorih med Pavlom in Stjepanom Radićem in ki pozna tudi natančno vsa poročila, ki jih je prinesel s seboj iz Beograda dr. Nikić, pa je izjavil: »Na sporazumu se dela. Določene so že osebe, ki naj to vprašanje preresetajo. Do sporazuma mora priti, ker druge možnosti ni. Naravno je, da je treba postopati pri rešitvi tega vprašanja zelo previdno in delikatno, kakor to zahteva stvar, rečem pa odkrito: Na stvari se dela, in vse se počasi in dobro razvija.« — S to izjavo se popolnoma vjema izjava Stjepana Radića, ki jo priobčuje »Jutarnji list«: »Na sporazumu se radi, odredjeni su ljudi, koji to pitanje imaju da provedu. Stvar se razvija dobro.«

+ Izjave Pavla Radića. Ob priliki prihoda anketne komisije za priznanje ali nepriznanje še nepotrjenih radićevskih mandatorov je Pavle Radić dal nekatera pojasnila o sedanjem političnem položaju. Glede imenovanja nove vlade je Pavle Radić izjavil: »Imenovanje nove vlade je napravilo v prvem trenutku neugoden vtis, zlasti na one, ki niso bili informirani o vzrokih imenovanja nove vlade.« — Glede sporazumaške akcije pa je rekel: »Z Nikolo Pašićem nisem govoril dosti več kot to, kar je stalo v listih, ker je g. Pašić res bolan. Govoril pa sem v Beogradu z mnogimi uglednimi radikalnimi politikami in vsi pogovori so se sukali okoli vprašanja sporazuma med Srbi in Hrvati. Moje prepričanje je, da je to vprašanje postavljeno na dnevni red in da z dnevnega reda ne bo odstavljeno, dokler ne bo likvidirano.«

+ Izid francoskih občinskih volitev. Pravkar izvršene občinske volitve na Francoskem so prinesle kartelu levičarskih strank zelo lep uspeh. Glasovi teh strank so povsodi znatno narasli, posebno pa v južnih in zapadnih pokrajinah, v prvi vrsti v pristaniških mestih Brestu, Marseillu in Bordeauxu, dalje Toulouseu in Lyonu. Bivši ministrski predsednik Herriot je bil z veliko večino glasov znova izvoljen za župana v Lyonu. Udeležba na volitvah je bila znatno večja nego pred 5 leti in je znašala ponekod 90% vseh volivcev. Konservativne stranke so celo po deželi občutno podlegle. To kaže, da je francosko ljudstvo po svoji veliki večini vendarle odobravalno politiko Herriota, (iz vzemši njegove kulturnobojne tendence), najsi desničarske stranke še toliko trdijo drugače. — Druga velika značilnost teh volitev je v tem, da so prinesle popoln poraz komunistom. Komunisti, ki so bili povsodi postavili svoje kandidate, so izgubili približno 100.000 glasov in tako v primeri s predzadnjimi volitvami nazadovali skoraj za polovico. Vsa propaganda iz Moskve ni niti najmanj zalegla. Zahvala za to gre odločnemu nastopu levičarskih strank. Pariški »Soir« piše: »Dežela je razumela, da je najboljši način za pobijanje krvave revolucije po ruskem vzorcu ta, da se dovoli demokraciji zdrav in krepak razvoj.« — To naj bi si zapomnili zlasti pristaši »krepke roke« v Jugoslaviji.

žezlom. Volivna borba je bila topot huda, — skoro tako kakor pri nas. Tudi tukaj so Hindenburgovci operirali s ponarejenim papeževim pismom, po cestah so drveli avtomobili, korakali sprevedli, peli pesmi in podobno; tudi par mrtvih je bilo. Marksov poraz so zakrivali deloma komunisti, ki niso na ljubo republikanski ideji hoteli opustiti svojega kandidata, deloma pa bavarska ljudska stranka, ki je katoliška, a hodi svoja — monarhistična — pota.

Toda kaj spet govorim o politiki? Saj me je nedavno iz Ljubljane opomnil neki dobrohoten glas, naj kot »kulturni delavec« — misli na treznostno delo — pustim politiko, češ, kdor hoče delati tukaj in tam, ne naredi nikjer nič. Kaj pravite? Mož ima skoro prav! Pa saj sem jaz že precej davno dal slovo politiki, — a ta preklicana reč človeka časih kar zoper njegovo voljo potegne za seboj...

Politiko torej na stran! Vodijo naj jo tisti, ki so za to poklicani! Jaz vam pa povem rajši veselo novico, da sta se končno vendar dobila dva misijonarja, gg. Šavelj in Tumpej, ki gresta obiskat naše rojake delavce na Francosko in v Belgijo, odkoder bosta prišla k meni, kjer mi bosta pripovedovala svoje skušnje in doživljanje, in kjer bomo delali nadaljne načrte, kako skrbeti za naše pozabljene in zapuščene rojake — izseljence — raztresene križem sveta.

Vi pa — da ste mi zdravi!

Peregrin.

Beleške.

»Streng vertraulich«. Aus einem Berichte der k. k. Polizeidirektion in Laibach an das k. k. Ministerium für Kultus und Unterricht in Wien: »Das hiesige Organ der slowenischen liberalen Partei Slov. Narod« beschuldigt die Herren k. k. Professoren Bogomil Remec und Eugen Jarec, daß beide in den ersten Reihen der antinationalen und staatsfeindlichen klerikalen Partei stehen, daß beide der Entwicklung des Staatsgefühls in den breiten Massen des slowenischen Volkes die größten Hindernisse in den Weg gelegt und eine widerliche antiserbische Propaganda dadurch betrieben haben, daß sie als Professoren die schönsten Tugenden eines ehrbaren Staatsbürgers in den Kot gezerzt und vor den Massen des slowenischen Volkes auf dem Lande und vor den Arbeitern in den Städten der Lächerlichkeit preisgegeben haben. — Wird einem hohem k. k. Ministerium für Kultus und Unterricht dienstpfligtig vorgelegt. — Für das Polizeipräsidium in Laibach: (Podpis nečitljiv). Beilage: Originalartikel »O premeštivah profesorjev« aus dem »Slov. narod« vom 8. Mai 1925, No. 103.

Strogo po zakonu! Popoldansko »Jutro« piše v članku »O premeštivah profesorjev«; da je minister prosvete v danem slučaju postopal »strogo po zakonu«. Previdno pa še dostavlja: »... in v smislu naše nacionalne politike«. Previdnost je mati modrosti.

Prav lepo je tako, prav lepo! Iz popoldanskega »Jutra« o premeštivih gg. profesorjev Remca in Jarca: »Razumeli bi »Slovenec«, ko bi branil ta dva gospoda z avtonomijo in zavračal njih premeštitev s — klerikalizmom. Saj sta v službi teh dveh idej oba gospoda zanemarljivo svoj profesorski poklic ter še z vsemi svojimi silami vrgla na protinarodno in protidržavno politiko SLS.« — Od »Jutra« in ranjkega njegovega ponedeljkovega sinčka smo marsikaj vajeni. Da bo pa glasilo njegovega popoldanskega »kofekrancelnac« moglo za-

Dnevne novice.

— Odlikovan dvojni jubilar. Pred kratkim je praznoval g. Janko Leban, upokojeni šolski upravitelj v Kandiji pri Novem mestu svoj dvojni jubilej: 70 letnico rojstva in 55 letnico literarnega delovanja. Tem povodom mu je kralj Aleksander podelil red sv. Save V. razr. Leban se je rodil v Kanalu na Goriškem. Študiral je v Gorici in v Kopru ter učiteljeval na goriškem Krasu in kasneje po vsem Kranjskem, tudi kot izborni organist. Kot pesnik, pisatelj in skladatelj si je pridobil neminljivih zaslug, posebno na polju mladinske književnosti. Bil je sotrudenik skoro vsem časopisom ter je spisal do 20 knjig. Pa ko bi si ne bil pridobil druge zasluge, nego da je v slovenski in nemški knjižici opisal našega slavnega junaka Andreja barona Čehovina, bi bil zaslužil odliko. Njegova tozadevna nemška knjiga si je utrla pot do najvišje aristokracije in Lebanova zasluga je, da se je v Brancu na Primorskem postavil spomenik vojaku, ki se je od prostaka s svojo hrabrostjo popel do stotnika in barona. Leban je 50 let sodeloval pri mladinskem listu »Vrtec«. Škoda, da o njegovem jubileju ni izšla še njegova »Antologija«, katero prirejata za tisk Fr. Erjavce in Flere. V tej knjigi bode obširno popisano življenje in delo g. Janka Leban, kateremu kličemo iz dna srca: Ad multos annos!

— Zloraba uradne oblasti. — Poneverba. Zakoni so vse premalo znani med širšo javnostjo. To je povsem naravno, kajti — prvič. Kdo ima danes v teh razburkanih časih še veselje gresti po zakonih; in drugič. Javnost je danes — Bogu bodi potoženo! — izgubila pravni čut, ker vidi, kako se razni zakoni lahko nekaznovano gazijo. Zato postaja javnost apatična in se za zakone ne zmeni v zadostni meri. Potem je pa stvar tudi ti: Krivica se ne kaznuje in pravica se ne deli vsem po enaki meri. Narobe — načelo »quod licet Iovi, non licet bovi« prihaja do popolne veljave ravno v sedanjih časih. Bodisi kakorkoli že, na vsak način ne bo odveč, če podamo nekaj postavnih določil k naslovoma, ki smo jih navedli zgoraj. O zlorabi uradne oblasti govori § 101 kazenskega zakona. Prosto povedano se glasi ta paragraf nekako tako-le: Vsak državni ali občinski uradnik, ki v uradu, v katerem izvršuje svoje uradne dolžnosti, zagreši kakršnokoli zlorabo svoje poverjene mu oblasti — z namenom škodovati komurkoli, bodisi državi, občini ali kakim drugim osebi, stori s tako zlorabo hudodelstvo. Vseeno pri tem je, naj se je dal k temu zapeljati po sebičnosti, po strasti ali po kakem stranskem namenu. — Naši čitatelji so dovolj razodni, da bodo sedaj, ko jim je znano, kaj določa zakon, znali sami presoditi, kdaj, kje in po kom se zlorablja uradna oblast. — V neposredni in vzročni zvezi s tem je postavno določilo o poneverbah. Glede tega določa § 181 kazenskega zakona: Kot hudodelstvo se mora obravnavati ona poneverba, če kdo vsled svoje javne službe ali posebnega oblastvenega naloga zaupano mu blago (denar ali kaj drugega) v vrednosti nad 5 goldinarjev pridrži ali si pri-

grešiti tako grdobijo, nismo pričakovali. Kje in kdaj sta gg. prof. Remec in Jarec zanemarljivo svoje profesorske dolžnosti? Ako sta jih, bi bila morala o tem poročati njihova ravnateljstva na pristojno šolsko oblast in ta oblast, večinoma v rokah odličnih pristašev SDS, gotovo ne bi bila molčala! Do danes pa nismo slišali ničesar o taki disciplinarni preiskavi proti obema imenovanim gospodom! Če pa se je eden ali drugi v svojem prostem času tudi politično udejstvoval po svojem prepričanju, to prav nikogar nič ne briga, ne ministra in ne njegovih podrepašev. Vse, kar piše popoldansko »Jutro« o tej zadevi, je ordinarna in umazana denunciacija, do kakršne se še ni zlepa povzpela kakšen slovenski list, še grša zato, ker hoče po principu post hoc — propter hoc n a k n a d n o umetno izkonstruirati neko navidezno krivdjo; ki je v resnici nikjer ni. O očitku, da je politika SLS »protinarodna in protidržavna«, pa skoro ni vredno izgubljati besed. V Franciji imajo samo socialisti neklih 6 ali 8 strank, pa še nikdar ni nikomur padlo niti v sanjah na um, da bi svojem francoskemu tovarišu očital »protinarodnost in protidržavnost«, ker pripada slučajno drugi politični frakciji ali celo stranki. Ta patent so iznašli slovenski demokratje, ampak ta demokratski žig »made in Slovenia« ne dela in ne bo delal posebne časti niti slovenskim demokratom niti Slovincem sploh.

Za kaj gre pri premeštivah? Popoldansko »Jutro« piše: »Pri premeštivah ne gre za premeštitev kot tako, marveč za osebe, ki so bile premeščene in za njihovo državljansko kvalifikacijo.« — S čemur je dokazano, da živita v naši državi ne dve vrstni stranki, ampak dve vrsti državljanov! Od vladinove strani vsekako jako dragoceno priznanje.

Pred sodiščem je stal pred kratkim prof. Jarec, ker je bil obtožen, da je ščeval proti srbskemu delu našega naroda, piše popoldansko »Jutro«. Zamolči pa, da je bil prof. Jarec od te obtožbe oproščen. Na ta način budi »Informationsblatt« der k. k. Polizei für das Herzogtum Kraino ne sme poročati na visoko ministrsko mesto!

lasti. (Po današnji valuti je določen znesek 250 dinarjev kot najnižje merilo pri hudodelstvu poneverbe.) Običajno sta spojena oba paragrafa, ker pri uradnih poneverbah ni mogoče izločiti dejanja zlorabe uradne oblasti. Pri obeh dejanjih je določena najnižja zaporna kaznenega leta, ki se zviša pri hudodelstvih po § 181 k. z. lahko do dvajsetih let. — Kdaj nastopi nekaznivost dejanja? O tem določa § 187 k. z.: Vsaka tatvina in vsaka poneverba prestane biti kazniva, če storilec iz dejanskega kesanja, četudi le vsled pritiska oškodovanega, nikakor pa ne tretja oseba zanj, poravnava vso iz njegovega dejanja izvirajočo škodo, predno izve za njegovo krivdo sodišče ali kako drugo oblastvo. Sodišče postopa pri navedenih hudodelstvih naravno le tedaj, če so mu naznanjeni. Taka naznanila se imenujejo ovadbe. — Kaj pa določa zakon v tem oziru? — Ogledimo si torej še § 86 kazensko-pravdnega reda, ki pravi: Kdorkoli zazna za kako kaznivo dejanje, ki se mora uradoma zasledovati, je upravičen (ima pravico, »berechtigigt«), bi se reklo bolje je dolžan to naznaniti (ovaditi). Ne samo državni pravdnik, temveč tudi preiskovalni sodnik, okranji sodnik in varnostno oblastvo mora sprejemati ovadbe, ki jih potem izroča državnemu pravdištvu. — Vse tako, kakor smo povedali, določajo zakoni. Zgodi se pa včasih, da čivkajo vrabci po strehah in razglašajo urbi et orbi velike zlorabe uradne oblasti in obsežne poneverbe, oblasti pa, ki morajo tudi vedeti in videti in slišati o raznih nečednih manipulacijah tega ali onega, pa miže in si maše ušesa s kitom, in iščejo plašče, da krijejo pregrehe, seveda le tedaj, če gre za kakega storilca iz rodu »izvoljenega ljudstva«. Kajti postava je dana za vse druge, le ne za te, o Ester! — Zato, ker utegnejo biti citirani paragrafi kazenskega zakona in kazensko-pravnega reda neznanji nekaterim celo visokim upravnim juristom, smo smatrali za umestno, da jih priobčimo na tem mestu.

— Rimski poslanik Antonijevič v Beogradu. Naš poslanik v Rimu g. M. Antonijevič je dospel v Beograd, da poroča vladi o pogajanjih v Firenzi. — Italijanski poslanik v Beogradu gen. Bodrero je odpotoval v Rim.

— Za cirilico so se strašno zavzeli »slovenski« demokrati, ko je Jugoslovanski klub odstranil s svojih vrat srbski cirilski napis. Vprašamo, zakaj se demokrati ne zavzamejo v enaki meri za slovenščino. Zakaj n. pr. ne nastopijo za to, da bi ljubljanska tobačna tovarna imela vsaj dvojezične tiskavnice, če ne samo slovenskih? Ne moremo razumeti, zakaj se trafikantom vsiljujejo že nad pet mesecev samo srbske cirilske tiskovine, če ravno se ve, da malokateri izmed trafikantov zna srbsko. Kar naj velja za parlament, to naj velja tudi za uboge trafikante v Ljubljani. Gospodje okoli »Jutra«, naredite prej red doma potem se pa zgražajte po Beogradu radi cirilice. Menimo, da ste najprej Slovenci, potem šele demokrati in Jugoslovani.

— Opozorjamo, da »povišica« plače, ki se zadnje čase tako pogosto rabi, ni slo-

domovine zanešenim rojakom bi pa »Naš zvon« mislim, prav posebno milo donel na uho. Če le izvemo za naslove teh naših rojakov, jim ga pošljemo. Kdor ve za katerega, naj ga nam naznani!

Pa tudi v domačo deželo, na Slovensko, se sme slišati glas »Našega zvona«. Tam doli imajo sicer veliko zvonov, velikih in malih, bronastih, jeklenih in tudi papirnatih. A tudi naš klenkovec se sme glasiti med drugimi. Vsi tisti, ki se zanimajo za svoje rojake na tujem, ga bodo radi poslušali. Vaši sorodniki, če hočejo izvedeti, kako se godi vam tu zgori na Nemškem, naj kar »Naš zvon« poslušajo! Sporočite jim, naj si ga naročijo!

»Naš zvon« stane za letos v Nemčiji 1 marko 50 fenigov, za Francijo in Belgijo 3 frankov, za Jugoslavijo 30 Din, za Avstrijo 40.000 kron.

Vse spise in dopise pošiljajte na naslov: »Naš zvon«, Bottrop-Boy (Westfalen, Deutschland).

Kakor ena velika sosenska se zberimo vsi okoli »Našega zvona«, naj vas njegov glas drami in bodri, kliče in miče, dviga in užiha in vse lepo in dobro!

Zato pa, zvon, le zvoni mi.
po tuji zemlji doni mi!
Le zvoni, zvon, tako glasno
in mlo poj čez tujo planjo.

Kakor veste, so preteklo nedeljo izvolili Hindenburga za predsednika nemške republike in smo zdaj tukaj pod njegovim

venski izraz. Slovenci pravimo povišek (glej Pieteršnik). Zadnji čas je, da se opičjega posnemanja enkrat za vselej odrešimo, naj potem naši uradi še tako pačijo naš jezik. Saj je to njihova vekovita navada.

— Umrl je 7. maja g. Franc Azman, posestnik v Kropi. Pogreb bo v soboto ob 10 dopoldne. Blag mu spomin!

— R. W. Seton Watson v Zagrebu. Te dni se mudi v Zagrebu profesor londonske univerze in urednik »Slavonic Review« dr. Seton Watson.

— Socialna politika v praksi. V Zagrebu so te dni z dovoljenjem stanovanjske oblasti dežurirali iz neke hiše 17 družin s skupaj 50 osebami. Pohištvo so ljudem zanesli na ulico in dvorišče, lastnik hiše je pa dal takoj sneti vsa vrata in okna in hišo tako razdejati, da je nesposobna za prebivanje. Lastnik hoče hišo popraviti ali pa podreti. Vseh 17 družin je bilo že pred časom vložilo prošnje za druga stanovanja, a jih pristojna oblast ni rešila. Sedaj so ljudje pod milim nebom.

— Popravek. V naše poročilo v št. 99 z dne 5. maja o uspehih, ki so jih dosegli slovenski gojenci rezervne častniške šole v Sarajevu, so se vrnille pomote: V poročilu omenjeni gojenci so napravili izpite z odličnim in zelo dobrim uspehom in ne samo z dobrim, med njimi F. Čerček in J. Pihl, katerih imeni smo pomanjkljivo zabeležili z J. Čerčak in J. Pihl.

— Smrtna kosa med ameriški rojaki. V Clevelandu je umrl eden najstarejših tamkajšnjih Slovencev: 55 letni Janez Jadrič, doma iz Jadričev, obč. Ribnik pri Metliki. V Clevelandu je zapustil ženo in dva sinova, v starem kraju pa mater. — Dalje je umrla v Clevelandu 39 letna Ana Šeme roj. Golob, doma iz Prapret, obč. Vavtvas na Dolenjskem. Zapustila je soproga in 6 otrok, v starem kraju pa mater.

— Napredek K. S. K. Jednote v Ameriki. K. S. K. Jednota v Združenih državah je bila meseca oktobra lanskega leta uvedla kampanjo za nabiranje novih članov. Kampanja se je zaključila koncem marca t. l. z izredno lepim uspehom: vsega vkup so pridobila razna v njej večljana društva 3970 novih članov ali okroglo 4000! Največ novih članov je pridobilo društvo sv. Jožefa v Clevelandu, ki dobi v priznanje posebno »bandero zmage«.

— Zračna pošta. Belgrajski poštni uradi sprejemajo poslej pisemske pošiljke za zračno pošto francosko-romunske držbe, in to za Budimpešto, Dunaj, Bukarešto in Varšavo.

— Zdravniška komisija za sprejem v železniško službo. V prometnem ministruvstvu se je ustanovila posebna zdravniška komisija, ki bo pregledovala osebe, ki žele biti sprejete v železniško službo.

— Izdajanje dovoljenj za izvrševanje zasebne zdravniške prakse. Ministrstvo za narodno zdravje je izdalo odlok, glasom katerega izdajajo poslej krajevna dovoljenja za izvrševanje zdravniške prakse samo krajevne zdravniške zbornice; ministrstvo si pridržuje le izdajanje splošnih dovoljenj za izvrševanje zdravniške prakse v kraljevini.

— Kongres občinskih uradnikov iz Južne Srbije. Dne 25. t. m. se vrši v Skoplju kongres Zveze občinskih namestencev iz Južne Srbije in Črne gore. Kongres bo razpravljal o načrtu novega občinskega zakona.

— Povodenj v Srbiji. V sled zadnjih naličevov so vode v Srbiji zelo narasle in deloma prestopile bregove. Paračin je pod vodo in pravtako velik del železniške proge proti Zajčaru. Promet je ustavljen. — Zaradi povodnj je v nevarnosti tudi železniški promet na progi Čačak in Zajkovač.

— Dvojen samoumor. V hotelu »Bela ladja« v Novem Sadu sta se ustrelila Josip Molnar iz Subotice in njegova žena Roza. Našli so ju že mrtva. V hotelsko knjigo sta se bila vpisala z napačnim imenom. Na mizi sta pustila pismo za policijo, v kateri prosita, naj se ne stika za njunim imenom; v smrt gresta prostovoljno. Policija je potem našla v peči raztrgano napol sežgano legitimacijo, iz katere je razbrala pravo ime. Ni še dognano, če je bila to res Molnarjeva žena in kaj ju je gnalo v smrt.

— Pomiloščenje Radoja Jankovića. Kralj je pomiloštil srbskega pisatelja in častnika Radoja Jankovića, ki je bil obsojen v solunskem procesu v kontumacijo. Janković je begal po svetu od Vladivostoka do Šangaja in od tam do Dunaja in Rima, od koder se je vrnil v Srbijo in se javil oblastem. Tu so ga brez novega postopanja zaprli najprej v kaznilnici v Požarevacu, od tam ga pa poslali v Mitrovico, kjer je težko obolél. Sedaj ga je kakor rečeno kralj pomiloštil.

— Obsojena komunista. Sarajevsko okrožno sodišče je obsodilo komunista Franja Parte in Lucijo Pavić, vsakega na tri mesece zapora, ker sta z besedo in tiskovinami propagirala komunizem.

— Ciganček na Glasbeni šoli v Osijeku. Te dni je pripeljal v Glasbeno šolo v Osijeku cigan Djurdjević svojega 6 letnega sinčka Nikola in prosil, da ga sprejmejo kot učenca, češ da je izvrsten goslač. V dokaz sta ciganček in oče odsvirala na goslih sentimentalno pesem, kakor to delata po osjeških gostilnah. Profesorji so ugotovili, da je mali ciganček res velik glasbeni talent ter so ga sprejeli v šolo.

— Nevaren tunel. Železniški predor pri Čortanovcu na progi Indija-Noví Sad je v ta-

ko slabem stanju, da so pristojni čimtelji nujno zahtevali komisijonelni ogled in kredite za popravilo. Potniki se ne upajo več voziti skozi ter pred njim izstopajo in gredo peš preko grica.

— Zahvala. Vajeniške izdelke iz Domžal za vajeniško razstavo v Ljubljani je g. Fr. Cerar, tvorničar v Domžalah, brezplačno prevažal semintja. Za to podporo se mu odbor obrtno nadaljevalne šole najtopleje zahvaljuje.

Iz Štajerske.

š IV. občni zbor »Jugoslovanske Matice«, podružnice za merniški sodni okraj se vrši letos v nedeljo 10. maja pri g. Jendiču v Breznu. Dnevni red običajen. Oficijski del zborovanja zaključil predavanje g. dr. Kovačiča iz Maribora in pavske točke pevskega društva »Velka«.

Iz Primorske.

p Vipavci v Vidmu. Ravnatelj kmetijsko-potovalne šole v Ajdovšini dr. Velicogna (Velikojna) je minolo soboto odvedel na poučni izlet v Videm do 40 vipavskih kmetovalcev. Obiskali so vse videmske gospodarske ustanove in nekaj vzornih posestev v okolici. Posebno lepo so Vipavce sprejeli v furlanski kmetijski zvezi, kjer jim je zvezni predsednik poslanec grof G. di Caporiacco, ki je obenem predsednik kralj. komisije za izredno upravo furlanske pokrajine, obljubil najdobrejšo skrb za gospodarske potrebe vipavske doline, pri čemur je omenil tudi podaljšanje vipavske železnice do Logatca.

p Italijanski radiološki kongres. Dne 7. t. m. je v Trstu začel zborovati kongres »Italijanskega društva za medicinsko radiologijo«. Navzočih je mnogo odličnih strokovnjakov.

p Zborovanje dalmatinskih iredentistov. Te dni se je vršil v Pulju kongres dalmatinske iredentistične organizacije »Associazione Dalmatica«. Govorniki so naglašali, da društvo poleg svojih gospodarskih ciljev ne sme nikoli izgubi iz vida svoj glavni cilj: odrešenje Dalmacije, kjer so grobovi italijanskih dedov. Italijanom, ki so ostali v Dalmaciji in tam z občeodobnjeno vrednim pogumom branijo narodno posest — posebno v Splitu — so izrazili svoje občudovanje in solidarnost. Končno so poslali pozdrave dr. L. Dojmi di Delupisu, vitezu dr. G. A. Botteriju in Mussoliniju. — Novi odbor se je sestavljal sledeče: prof. Lena, vit. dr. G. B. Marotti, I. Comici, P. Botteri, E. Schilche in L. Bonacich.

p Tujski promet v Istri in malarija. V zadnjem času so razni dunajski listi objavili alarmantne vesti o malaricnem okuženju Istre in nevarnosti za tujce po istrskih kopališčih (in drugje — krajini sploh). V strahu, da izgubi Istra še ta najzatrtejši vir dohodkov, ki ga ima v tujem prometu, so se dvignili vsi poklicani krogi, na čelu jim istrska trgovska zbornica, da pobijejo te vesti. Nujno so prosili rimsko vlado, da uvede protiakcijo.

p Reka. Rečani so z veliko nestrpnostjo pričakovali sklepov zadnjega ministrskega sveta v Rimu, s katerimi na bi se Reki končno zagotovila pomoč za gospodarsko obnovo. Toda brzjav jih je obvestil, da je ministrski svet vprašanja, tičoč se Reke, odklinal trem ministrom, da jih — prouči! Razočaranje in ogorčenje na Reki je zato veliko. V sredo se je takoj sešel vodilni svet Trgovske in industrijske zveze in odposlal vladi v Rim brzjavko, v kateri jo obvešča o razpoloženju med reškim prebivalstvom in jo roti, raj zaboga nikar več ne preizkuša potrpežljivosti in udanosti Rečanov in naj nemudoma ugotovi njihovim gospodarskim zahtevam. — Napoljska banka (Banca di Napoli) je dovolila mestni občini 2 milijona lir posojila, ki jih občina porabi za popravilo cest.

p Odlikovanje. Načelnik vzpostavitvenega urada v Kopskem inž. G. B. Adami je prejel odlikovanje »Pro Ecclesia et Pontifice«. Odlikovanje si je pridobil velikih zaslug za obnovo cerkva v Brdih in vživa med ljudstvom splošno spoštovanje.

p Smrtna kosa. V Trstu je umrla gdč. Ljudmila Vouk iz znane spoštovane družine. Pokojnica je bila sestra učitelja in pisatelja Ivana Vouka. — V goriškem sanatoriju je umrl g. Rihard Budin iz Dornberga. — V Slapju pri Vipavi je umrl 18 letni Maksimilijan Trošt, vnet in sposoben društveni delavec.

p Poroka. Goriški podprefekt marchese di Sumi se je poročil z grofico Kristino Rogeri di Villanova, hčerjo italijanskega diplomata.

Iz Ljubljane.

lj Propagandni fond za Koroško; avtomobil; podpora P. Z., i. dr. Čujemo, da gredo razne take-le reči precej na živce nekaterim gospodom, ki imajo opraviti v hišah ob cesti od Narodnega doma mimo policije in vladne palače proti Tržaški cesti na Vič. Priporočamo trenutno mrzle obkladke. Če pa to sredstvo ne bo pomagalo, smo pripravljeni nasvetovati še kak drug recept.

lj Agrarno ravnateljstvo v Ljubljani. S sklepom ministrskega sveta z dne 1. maja 1925, št. 16900 je ustavljena likvidacija agrarnega ravnateljstva v Ljubljani.

lj Planinska tombola se vrši 10. maja s sledečim sporedom: 1. ob 11 sprejem belokranjskih gostov; 2. obhod po mestu z dobroti in godbo; 3. obed pri Loydu; 4. ob 15 tom-

bola z godbo in nagovorom. — Srečke za tombolo se dobe v vseh trafikah.

lj Oddelilite se vojnim žrtvam! Sedmo leto kličejo in prošjo pomoči naši najbednejši, naše vojne žrtve. Sedmo leto čakajo, da se jim domovina izkaže hvaležno za vse doprinešene žrtve, katere je zahtevalo njeno osvobojenje. Sedmo leto živijo in umirajo osamljeni in zapuščeni, kakor bi bili izdajalci, ne pa graditelji naše svobode. Domovina jih pozablja, ne zmeni se za njih gorje, ne ganejo jo niti solze niti vzdihli trpečih. Zato se obračajo ti reveži potom svoje zveze na svoje občane, da jim po svojih možnostih lajšajo trpljenje, s katerim so odkupili svobodo nas vseh. V nedeljo, dne 10. maja t. l. priredi Zveza vojnih invalidov, vdov in sirot, podružnica v Ljubljani, ob sodelovanju naših vrlih ženskih društev cvetlični dan, ki naj vsaj delno odpomore bedi, v kateri se vojne žrtve nahajajo. — Ljubljancem! Spomnite se činov, ki so jih invalidi za vas in celo državo izvršili, uvažujte njihove žrtve in izkažite se jim hvaležno. Oddelilite se vojnim žrtvam!

lj Smrtna kosa. Dne 6. t. m. je umrl na svojem domu na Trnovskem pristanu gosp. Viktor Accetto, reprodukcijski fotograf Jugoslov. tiskarne. Kmalu potem, ko je bil proglašen za pomočnika, je začel bolehati. Kljub najboljši oskrbi na Gočniku in doma je vedno bolj hiral, smrt ga je rešila več kot enoletnega težkega trpljenja. — Pridnega in simpatičnega mladeniča, ki je v svoji stroki še mnogo obetal, bodo znanci ohranili v trajnem spominu. — N. p. v. m.!

lj Zveza jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana vabi člane, da se udeležijo pogreba pokojnega zaslužnega člana g. ing. Cirila Koča v petek, 8. maja 1925 ob 4 popoldne iz Nanske ulice št. 10. — Upravni odbor.

Kam jutri zvečer?

V dvorano »Kazine«, tam priredi pevski odsek »Grafika« svoj L. zabavni večer s peljem, godbo in drugimi zabavnimi točkami.

Po svetu.

sv V sredo bomo šli. Prav zadnje Amundsenovo poročilo pravi, da je sedaj vse preiskušeno in pripravljeno. Ne vedo še, ali se bodo dvignili naravnost od Danskega otoka ali pa bodo prodirali do meje plavajočega ledu in odšli šele od tam. Kolikor je znano, se je umaknil plavajoči led letos daleč na sever in bi aeroplana spremljajoči ladji šli lahko visoko gor. Vetrovne razmere so menda sedaj tako ugodne, kakor sicer malokdaj, in je torej čas kar najbolj pripraven. Amundsen brzjavlja: »Če ostane tako, kakor je sedaj, bomo šli prihodnje sredo.«

sv Mednarodna trgovina z orožjem. Zveza narodov v Ženevi mora na podlagi člena 23 d svoje ustave kontrolirati trgovino z orožjem, strelivom in vojnim materialom onih dežel, kjer je taka kontrola v splošno korist. Leta 1919, so 10. sept. v St. Germainu podpisale spodaj imenovane dežele dogovor o mednarodni trgovini z orožjem, obsegajoč 26 dežel. Bile so pa tele: Ameriška Unija, Belgija, Bolivija, Vel. Britanija, Kanada, Avstralija, Jugoslavija, Južnoafriška Unija, Nova Zelandija, Indija, Kitajska, Kuba, Ecuador, Francija, Grška, Guatemala, Haiti, Hedžas, Italija, Japonska, Nicaragua, Panama, Peru, Poljska, Portugalska, Rumunija, Češkoslovaška, Siam. Ta dogovor naj bi preprečil uvoz orožja in vojnega materiala v določene zaostale pokrajine in naj bi zagotovil javnost mednarodne trgovine z orožjem. Ker pa Zedinjene države dogovora niso hotele podpisati, je bila Zveza narodov v precejšnji zadregi. Leta 1922. je poslala Zedinjenim državam spomenico s prošnjo, naj navedejo svoje pomisleke in naj nasvetujejo odpomočke. Mešana komisija je dobila nalogo, naj izdela načrt o tozadevnem dogovoru. Zborovanje 1923 je naročilo Zvezi, naj povabi Ameriko k udeležbi pri posvetovanjih začasne mešane komisije. Amerika je povabila sprejela. Države, ki niso pripadale Zvezi narodov, so bile naprošene, naj povedo svoje mnenje glede sodelovanja pri rešitvi vprašanja. Od začasne in stalne komisije izdelani načrt so na podlagi sklepa Zveze narodov v lanskem septembru predložili članom in nečlanom Zveze in so jih vprašali glede udeležbe na mednarodni konferenci. Med udeleženci konferenca, ki se je pričela leto 5. maja, sta sedaj tudi Nemčija in Avstrija. Načrt ima v glavnem tele določbe: Najprej definira v poštev prihajajoče vrste orožja, streliva in vojnega materiala, vključno ladje, zrakoplove itd.; dalje nalaga onim, ki bodo podpisali, dolžnost, da se določb dogovora držijo, urejuje pasove na suhem in na morju, kamor se orožje ne sme uvažati ali pa le pod natančno določenimi pogoji, in določa te pogoje. Načrt govori o ustanovitvi mednarodnega osrednjega urada, ki naj zbira in priobčuje vse listine, ki jih bodo izmenjale podpisane države o trgovini z orožjem, ter vse zakone in navedbe za izvedbo dogovora. V načrtu so tudi določbe za slu-

čaj vojske in razmerje dogovora do mirovnih pogodb. Dogovor naj postane pravomočen, če ga bo podpisalo dvanajst držav, med njimi pa morajo biti Belgija, Zedinjene države Severne Amerike, Francija, Velika Britanija, Italija, Japonska in Rusija. Svoječas objavljeno poročilo o izvozu in uvozu orožja in streliva po članih in nečlanih Zveze narodov bo pri pogajanjih na konferenci velike važnosti. Omenimo naj, da je znašal leta 1922 skupni izvoz iz 19 dežel 423 milijonov dolarjev, skupni uvoz 18 držav pa 26,9 milijonov.

sv V čolnu iz Amerike v Evropo. O takih držnih ekspedicijah večkrat beremo. Sedaj beremo, da je dospel 4. t. m. v Fiume čoln iz Tihine kanadski poročnik Smith. V navadnem čolnu, opremljenim z jadrom, je prevozil vso velikanško razdaljo iz Amerike v Evropo! Slava starih Vikingov ob tem junastvu zatemni.

sv Zasnežena na Mont Blancu. Dva mrtva turista sta se odpravila te dni iz Chamounix na Mont Blanc. Prekoračila sta več ledenikov in sta v velikanskem snežnem viharju prispela v kočjo Conveicle, okoli 3000 m visoko ležečo. Prva dva dni nista mogla ven, tako besen je bil vihar. Toplomer v koči je padel na 10 pod ničlo, k sreči je bila pa kočja z živili dobro preskrbljena. Tretji dan sta poskusila sestop in sta srečno prispela v Zvezo.

sv Pariz-Newyork v aeroplanu brez prestanka. Na posebno za ta namen zgrajenem aeroplanu bosta napravila ta postojna znana francoska pilota Coli in Tarascon. In sicer že v letošnjem juliju. Oba pilota sta invalida. Coli se je ponesrečil že pred vojsko in je bil težko ranjen, Tarascon pa v vojski sestrili in je zgubil pri tem nogo. Aparat je že skoraj dograjen, imel bo pet ton bencina (5000 kg) in en sam motor z močjo 500 konjskih sil.

sv Cigareta eksplodirala. Pred par dnevi so se dogodili v Parizu štirje slučaj, da je cigareta pri nažiganju eksplodirala. Zadnji slučaj se je pripetil trgovcu Leonu Rogerju, ki je kupil zavitek cigarete »Gauloises«. Cigareta mu je pri nažiganju v ustih eksplodirala ter ga po obrazu ožgala. V dveh cigaretah v istem zavitku je našla policija male sive naboječke.

Učiteljski vestnik.

»Slomškova zveza« za kranjski in radovljiški okraj zboraže v sredo dne 13. maja ob 10. uri na Bledu. Dnevni red: 1. Predavanje gdč. Kovačičeve: Pouk na enorazrednicah. 2. Predavanje gdč. Lindnerjeve: Fizikalni pouk v šoli — priroda — življenje. 3. Slučajnosti. — Opozorjam, da je to zadnje zborovanje v letošnjem šolskem letu. — K polni udeležbi vabi predsednik.

Dinarji. Če gospodar odpove dekli službo, stori to vsaj 14 dni prej, da si lahko drugje oskrbi streho. Drugače naša šolska oblast: danes dobi dekret, jutri moraš biti na novem službenem mestu in nihče ne vpraša, če imaš tam streho ali si pa na cesti. Sicer določa čl. 105. ur. zakona pet dni za selitev; če jih pa izrabiš, se ti ukinejo v državni službi. Tako vsaj praktična šolski nadzornik g. Baraga v Radovljici. Tudi če se prvi dan po dobljenem dekretu javiš na novem mestu v službovanje, vendar napiše v osebni popisnici kot dan nastopa tisti dan, ko si faktično začel poučevati, onih pet dni, ki so ti po zakonu določeni v selitev, ki so torej nekakšen dopust, pa na ta način ne šteje pri povških in pokojnini — torej se služba za tiste dni ukine. Tako se dela z dinarji, ki se jih danes rabi, jutri naj pa sami gledajo kje bodo pod streho. Daleč smo prišli.

Zgodba o voditeljskem mestu na osnovni šoli v Radovljici. Bilo je Slapškovo. Pa so mu je meni nič tebi nič vzeli in razpisali. Na mestoval ga je Pleničar, ki so ga odstranili in potisnili v Kropo. Začasno so ga izročili Kobentarju, ki je upal, da bo to za vedno, pa se je urezal. Imenovali so Baeberlja, pa nastopiti ne sme. On bo šel na Jesenice, Sega pa v pokoj. Dobil bo pa mesto v Radovljici nadzornik Baraga in sicer po čl. 71, da se bo lahko na državne stroške selil. Koga bodo pa poslali v Koroško Belo, še ni prišlo v javnost. Kakor se vidi, morajo nekaj imeti tudi proti g. Segi. Tako-le postopanje z učnimi mesti pa državi škoduje 1. pri plačevanju selitvenih stroškov, 2. je pa država ob pristojbine. Za Koroško Belo ali pa za Jesenice bi bilo prav veliko prosilcev in zato mnogo kolkovine. V državnem interesu je, da se obe mesti razpiše.

Z orožniki. Ko se je učiteljica Jalen selila iz Koroške Bele v Gorje, je nadzornik Baraga poslal za njo orožnike, da so poizvedovali pri kmetih, če so podatki njenega selitvenega računa točni. Mislimo, da k temu ni treba komentarja. Omenili bi samo toliko, da ima učitelj, ki je nasilno premeščen, pravico do povrnitve selitvenih stroškov, pa čeprav robo na hrbtno prenese iz kraja v kraj. Šolska oblast ima samo gledati, da so cene razmeram primerne, kar overovi županstvo, vse drugo ji pa ni nič mar. Če bi bil kak nadzornik Slomškar kaj takega storil, bi bil ves demokratski Izrael po koncu.

Poravnajte naročnino!

Gospodarstvo.

g Sladkor podražen. Z ozirom na povišek agia od 10 na 11 pri 100 je bilo vsak dan pričakovati, da bo sladkorni kartel povišal ceno sladkorju. To se je tudi v resnici včeraj zgodilo, kajti sladkorni kartel je povišal ceno sladkorju kristal, kockam in drugim vrstam za Din 25.— pri 100 kg, tako, da stane danes sladkor kristal bazis postaja Ljubljana 13.65 dinarjev ter sladkor v kockah Din 15.40 pri odjemu celega vagona.

g Posojilo ljubljanski borzi. Včerajšnje poročilo o denarni seji Trgovske in obrtne zbornice, kjer je bilo borzi dovoljeno brezobrestno posojilo, popravljamo, da znaša dovoljena podpora 120.000 Din, ne pa 1.220.000 dinarjev, kar je tiskovna pomota.

g Naš izvoz v marcu 1925. V teku meseca marca letos je znašal izvoz iz naše države 368.942 ton v vrednosti 817.744.741 dinarjev ali 67.9 milijona dinarjev v zlatu. V marcu lani je bilo izvoženih 266.718 ton v vrednosti 746.315.840 dinarjev ali 53.3 milijona dinarjev v zlatu; izvoz je torej napram istem mesecu lani napredoval za 38.3 odstotka v količini, v vrednosti pa za 27.5 odstotka. — Glavni izvoženi predmeti v mesecu marcu t. l. so bili: kornuza 106.052 ton za 217.4 milijona dinarjev, stavbni les 106.702 toni za 126.8 milijona dinarjev, surov baker 3.250 ton za 109.2 milijona dinarjev, jajca 3.778 ton za 63.2 milijona dinarjev, sveže meso 1.025 ton za 19.5 milijona dinarjev itd. — V prvih 3 mesecih t. l. je dosegel izvoz 71.016.968 ton in skupni vrednosti 2.273.481.187 dinarjev ali preračunano na zlato 189.016.626 dinarjev, medtem ko je bil v odgovarjajočem razdobju 1924 715.264 ton in skupni vrednosti 2061.378.454 dinarjev v papirju oz. 142.859.541 dinarjev v zlatu.

g Izvoz iz Slovenije v Francijo v prvem tromesečju 1925. Po podatkih, ki nam jih je stavil na razpolago tukajšnji francoski konzulat, je v prvih 3 mesecih 1925 znašal izvoz iz Slovenije v Francijo 379.628.5 kg napram 437 tisoč 516 kg v zadnjih 3 mesecih lanskega leta. Predmeti, ki jih je Slovenija izvažala v Francijo, so bili: fižol 224.373 kg, hmelj 95.849 kilogramov, les 40.045 kg, gobe 7000 kg, pohištvo 5.440 kg, mah 2.648.5 kg, čreva 2396 kg, jeklo 1500 kg furnir 248 kg in razno 129 kg. Vrednost v prvem tromesečju letos izvožene količine cenimo na 8.5 milijona dinarjev, od česar odpade na hmelj ca 6.9 milijona, na fižol pa ca 1.05 milijona dinarjev.

g Izkaz Narodne banke z dne 30. aprila 1925. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepaju razlika napram izkazu z dne 22. aprila 1925.) Aktivna: kovinska podloga 442.2 (+ 1.6), posojila na menice in vrednostne papirje 1.263.6 (— 11.3), račun za odkup kronskih novčanic 1.186.3, račun začasne zamenjave 368.0, državni dolg 2966.3, vrednost založenih državnih domen 2.138.3, saldo raznih računov 512.0 (+ 11.2), skupaj 8876.9; pasiva: glavnica 27.7 (+ 1.5), rezervni fond 6.2 (+ 1.5), bankovci v obtoku 5671.0 (+ 107.6), račun začasne zamenjave 386.0, državne terjatve (— 25.7), razne obveznosti 592.2 (— 88.9), vrednost založenih državnih domen 2.138.3, azija 73.3 (+ 6.6), skupaj 8.876.9.

g Nova carinska tarifa. Po zanesljivih informacijah »Zagreber Tagblatt« bo stopila v veljavo nova carinska tarifa sredi maja t. l., mogoče še prej (?).

g Izpolnitev mednarodnih tovarnih listov. Na postajo Jesenice čisto prihajajo pošiljke za inozemstvo, v katerih je v tovarnem listu

namesto namembne postaje napisano »Jesenice trs.« Take pošiljke se morajo tam znova predati na odpravo, kar povzroča odvišen posel in zastoj v odpravi blaga. Zato naj se uporabljajo mednarodni tovarni listi in po predpisih izpolnijo.

g Jugo-istok (Süd-Ost)«. (Jugoslovanski centralni list za trgovske protokolacije, poravnave in konkurse; časopis za trgovino, obrt, industrijo in mednarodni promet.) Ravno kar je začela izhajati omenjena revija, katero izdaja informacijski zavod »Jugo-istok« v Zagrebu. Poleg protokolacij, brisanja izprememb tvrdk, konkurzov, likvidacij iz cele države, prinaša list tudi pregled naše mlade industrije, kopališč in zdravilišč. List je sestavljen v hrvaškem in nemškem jeziku ter izhaja 14 dnevno. Cena pos. štev. 5 Din.

Borze.

Dne 7. maja 1925.

DENAR.

Zagreb. Italija 2.5275—2.5375 (2.5375 do 2.5675), London 298.31—301.31 (300—303), Newyork 61.45—62.45 (61.67—62.47), Pariz 3.20—3.25 (3.2250—3.2750), Praga 1.8280—1.8580 (1.83 do 1.8540), Dunaj 8.65—8.77 (8.6970—8.8170), Curih 11.94—12.04 (11.97—12.07).

Curih. Belgrad 8.35 (8.3350), Pešta 0.007260 (0.007260), Berlin 1.2310 (1.2310), Italija 21.21 (21.26), London 25.08 (25.09), Newyork 516.70 (517.10), Pariz 16.80 (27.07), Praga 15.30 (15.3250), Dunaj (72.80) (72.80), Bukarešt 2.35 (2.35), Sofija 3.7750 (3.7750).

Dunaj. Devize. Belgrad 11.47, Kodanaj 134.10, London 34.44, Milan 29.14, Newyork 709.35, Pariz 36.85, Varšava 136.15. Valuta: dolarji 705.90, lira 29.11, dinar 11.42, češkoslovaška krona 20.995.

Praga. Devize: Lira 138.75, Zagreb 54.65, Pariz 175.6250, London 163.80, Newyork 33.75.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odst. invest. posojilo 62.50 do 64, Voja škoda 171 (den.), Celjska pos. 200 do 294, Ljublj. kreditna 225—250, Merkantilna 110—125, Praštedionica 800—810, Kreditni zavod 190—200, Strojne tovarne 134 (bl.), Trbovlje 375—385, Vevče 110—120, Stavbena družba 265 do 280.

Zagreb. Hrv. esk. banka, Zagreb 106.50 do 107, Hrv. slav. zem. hip. banka, Zagreb 61, Jugoslovenska banka, Zagreb 99—100, Ljub. kred. banka, tu 242—245, Prva hrv. štedionica, Zagreb 800—805, Slavenska banka, d. d., Zagreb 70, Srbska banka, Zagreb 130, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 48, Hrv. slav. d. d., za industrijo šečera, Osijek 580, Našica 45—50, Guttman 360, Slavonija 53—54, Trb. prem. družba, tu 380 do 385, Združene papirnice. Vevče 110, Voja odškodnina, 172—173, 7 odst. invest. pos. 62.50.

Dunaj. Efekti: Alpine 365.100, Greinitz 132.000, Kranjska industrijska družba 455.000, Trboveljska družba 441.000, Hrv. esk. banka 120.000, Leykam 132.000, Jugoslovenska banka 109.500, Hrv.-slav. dež. hip. banka 65.500, Avstrijske tvornice za dušik 160.000, Gutmann 460.000, Slavex 181.000, Slavonija 60.500.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Trami monte, 11-13, 13-16, 16-21, 19-24, feo meja, 3 vag., 402 (zaklj. 402); remeljni monte, 48-96, 58-96, 4 m dolž., feo nakl. post. 580 (den.); hrastovi frizl od

4 do 9 cm, od 25—60 cm, I. n II. vrsta, feo meja 1380 (den.); hrastovi plohi od 43 mm, 270 in od 53 mm, 230, I. in II., feo meja 1400 (den.); bukova drva, 1 m dolž., suha, feo meja 25 (den.). Zito in poljski pridelki: Pšenica Rosafé, rinfusa, par. Ljubljana 470 (bl.); pšenica avstralska, rinfusa, par. Ljubljana 465 (bl.); pšenica Hard Winter št. 2, rinfusa, par. Ljubljana 490 (bl.); otrobi pšenični, deb., feo vag. Ljubljana 215 (den.); otrobi pšenični, drob., feo vag. Ljubljana 190 (bl.); kornuza promptna, par. Ljubljana 215 (den.); oves makedonski, orig., par. Ljubljana 340 (den.); krompir rumeni, feo štajerska post. 115 (bl.); krompir roza, feo štajerska post. 135 (bl.).

Prosveta.

pr Spored klavirskega koncerta, ki ga priredi pianist Svetislav Stančič v ponedeljek, dne 11. t. m. v Filharmonični dvorani: Bach-Stančič: 4 predigre k cerkvenim kantatam. Liszt: Sonata v h-molu. Busoni: Indijanski dnevnik. Debussy: Preludij. Albeniz: El Albaicin. Širola-Stančič: Suita. Konjović-Stančič: Dve narodni. Skrijabin: Sonata št. 4 v fis-duru. Vstopnice v Matični knjigarni. Veljajo tudi vstopnice za peti abonma koncert Filharmonične družbe.

pr Naš dom. Izšla je 5. številka. Prinaša: »Naš Dom — last Prosvetne zveze«, M. K.: Narodna država Hrvatov, I. M.: Strahopetnost — v junaški obleki, »Rešiteljica domovine«, M. A.: Prijetno življenje, »Od Maribora do Čeba s splavom«, Belko: Varčujmo, A. Boštele: Kralj noči (irska povest) in predelke: Vestnik deklislikih zvez, Pod vaško lipo in Drobiz. »Naš Dom« izhaja mesečno in stane Din 12.50. Uprava: Maribor, Aleksandrova cesta 6.

pr »Zbornik znanstvenih razprav.« Izdaja profesorski zbor juridične fakultete. IV. letnik 1924-25. V Ljubljani 1925. Založba juridične fakultete. Cena 60 Din. Natisnila Zvezna tiskarna v Ljubljani. Pravkar je izšel IV. letnik »Zbornika znanstvenih razprav, obsegajoč 280 strani: 1. Univ. prof. Mihajil Jasinski: »Prehod od ustnega običajnega prava k pisanemu zakonu.« 2. Univ. prof. dr. Metod Dolenc: »Problem izvrševanja kazni na prostosti v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.« 3. Univ. prof. dr. Rado Kušej: »Vera in bračna vez v naši državi de lege lata et de lege ferenda.« 4. Univ. prof. dr. Stanko Lapajne: »Občni del k mednarodnemu zasebnemu pravu.« 5. Univ. prof. dr. Aleksander Bilimović: »Nekoliko podatkov o delniških družbah v Sloveniji.« 6. Univ. prof. dr. Leonid Pitamic: »Kritični pogledi na juridično osebo.« 7. Univ. prof. dr. Gorge Tasić: »O teoriji narodne suverenosti, naročito u Francuskoj, i o jednom skorajšnjem pokušaju tamo.« Opozorjamo vse naobražence, zlasti pa naše pravnike na to publikacijo, ki se naroča pri dekanatu juridične fakultete v Ljubljani. Ondi so tudi še v založbi prvi trije letniki Zbornika znanstvenih razprav, ki prinašajo prvi na 19, drugi na 12, tretji na 15 tiskovnih polah skupaj 20 znanstvenih razprav iz pravnozgodovinske, civilnopravne, državno-pravne in narodnogospodarske stroke. Vsi štirje letniki Zbornika znanstvenih razprav stanejo hkrati naročeni 150 Din. V založbi juridične fakultete je izšel tudi učbenik prof. dr. Milana Škerlja: »Menično pravo.« Broširan izvod te knjige stane 35 Din.

pr »Planinski vestnik.« Izšla je ravno kar majniška številka Planinskega vestnika, ki se je topot zelo povzpela preko vrhov do

mačih gora. Ljudevit Stiasny nas popelje: Po Bambergovi poti na Triglav, na kar nam I. M. po zanimivi predzgodovini o pripravah in prvih poizkusih zavzetja Mt. Everesta opisuje lanske letošnje uspehe potovanja Angležev na to do danes še nedosegljivo višino (8882 m). Temu zanimivemu članku sledi: Kanadski »Everest«. Planinska ekspedcija na Mt Logan go F. S. Copeland, lektorice angleščine ljubljanske univerze. Kotiček vsebuje: Na planini! Dr. Gizela Tarczay, Čez hrib in dol: Grinta! vec in Kočna v zimi, Viktor Rebolj, Moje ture leta 1924, Ivan Pirnat, Iz Soštanja na Kočno, I. Sernek, Obzor: Ć Anton Hlebanja, triglavski vodnik. Vodnik po Sloveniji. Obširne društvene vesti prinašajo zbor delegatov, občni zbor Podravske podružnice in Savinjske podružnice SPD. Tema slede zelo zanimivi podatki iz zapisnika osrednjega odbora SPD v Ljubljani. Skrbno je sestavljena statistika poseta planinskih koč podružnice SPD v letu 1924. Vestniku je dodana fino izvršena in lepa slika g. Ivana Tavčarja: Vrh Triglava.

pr »Uzgojatelj« (Vzgojitelj), časopis za moralno in etičko poboljšanje družbe. Izhaja v Sarajevu. Izšla je 5. številka. Vsebinska: Miljenko Vidović: Problem nad problemi; J. Boko: Rob; Truhelka: Eno mišljenje o našem kongresu; Dr. ph. I. Altaraz: Razvoj ustvarjanja volje; prof. S. Pavičić: Cloveštvo; dr. P. Radosavljević: Vzgoja moralne vesti v dijaku; Davorin Trstenjak: Glavni temelji vzgoje; dr. St. Župič: Defetizem inteligence; Jak. Ravlić: Herostraststvo; Duhovni prepoved; E. Petrović: Vprašanje; Glig. Petrov: Veliki vzgojitelj; M. Jurković: O zadovoljnosti človekovi; M. Vidović: Šola; J. Udicki: Defetizem inteligence; S. Ljubunčić: Vzgojeslovje seksualnega življenja; J. Rukavina: Sebičnost; V. Radojević: Jeza strup; E. Petrović: Po narodnih stezah; St. Župič: Rudolf Steiner; H. Mulić: Defetizem inteligence; K. Brošler: Vzgojna vrednost kina; V. Radojević: Dva opisa Jezusa Kristusa; A. Božanić: Defetizem inteligence; V. M. Repić: Mladina in seksualno življenje; M. Maeterlinck: O lepoti duše; A. Vuković: Allons, allons!; V. Radojević: Gospodar um; M. Vidović: Sadizem; H. Mulić: Mladina in časopisje; Ivan Mestvič: Smernice sodobnega modroslovja; Različni pogledi na svet; M. W. Atkinson (Ramaharaka): Vrhovna modrost. Letna naročnina: Din 100, posamezne številke Din 10. Uprava: Sarajevo, Škerlićeva ul. 7.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA:

Začetek ob 20. uri zvečer.

Petek, 8. maja: NARODNI POSLANEC. R. E. Sobota, 9. maja: LIZISTRATA. Red E. Nedelja, 10. maja: NARODNI POSLANEC. Izven. Ponedeljek, 11. maja: ROKA ROKO UMIJE, OBE OBRAZ. Red C.

OPERA:

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Petek, 8. maja: Zaprto. Sobota, 9. maja: GLUMAČI — Canio Dimitrij Orlov. — CAVALLERIA RUSTICANA — Santuzza Thierryeva. Izven. Nedelja, 10. maja: RUSALKA. Ljudska predstava pri nižjih cenah. Izven. Ponedeljek, 11. maja: Zaprto.

Narodno gledališče v Mariboru.

Petek, 8. maja: Zaprto.

Ljubezen in zlato.

Angleški spisal Jack London, prevel J. M.

Očaran je strmел vanjo. Tako odkrito, otročje je vrgla glavo nazaj, ko se je smejala! In njeni zobje so mu bili neskončno veseli. Niso bili majhni, pravilni, trdni, brez madeža, in po njegovih mislih so bili tako zdravi, tako beli in krasni zobje, da takih še ni videl. Cele mesece jih je primerjal z zobmi vsake ženske, ki jo je srečal.

Sele ko je bilo smeha konec, je mogel nadaljevati.

Prevoz med Oaklandom in San Franciscom je najgorši vseh bornih podjetij v Združenih državah. Vi se ga poslužujete vsak dan, šest dni na teden. To je petindvajset dni na mesec ali tri sto na leto. Kako dolgo traja prevoz v eni smeri? Štiri-deset minut, ako imate srečo. Moj namen je, da vas prepeljem v dvajsetih minutah. Ako se ne pravi to narediti, da bosta dve minuti rastli, kjer je prej ena, si dam z drobnimi jabolki odbiti glavo. Prihraniti vam hočem dvajset minut pri vsaki poti. To je štirideset minut na dan, pomnoženo s tri sto, je dvanaest tisoč minut na leto, samo pri vas, samo za eno osebo. Poglejmo: to znaša dve sto celih ur. Recimo, da prihranim tisočim drugih ljudi po dve sto ur na leto — to se pravi kmetovati, ali ne?

Deda je samo brez sape prikimala. Nalezla je njegovo navdušenje, akoravno še ni vedela, kako se ima doseči ta velika prištednja časa.

»Dajte,« je rekel, »pojezdva na tisti grič, in ko bomo na vrhu, odkjer imate nekaj razgleda, povem več.«

Ozka steza se je spuščala nizdol do suhe struge cañona, ki sta ga prekoračila, preden sta pričela lezti navzgor. Pobočje je bilo strmo in poraščeno z grmovjem, skozi katero sta se konja prerivala. Bob je postal nejevoljen, se je iznenada obrnil in se poskusil dregnuti ob Mabo. Potisnil je kobilu po strani v gostejše grmovje, kjer je skoraj padla. Ko se je zopet vzravnila, je navalila z vso svojo težo na Boba. Noge obeh jezdecev so prišle med konja in ko je Bob planil naprej, je skoraj vrgel Dedo raz sedla. Daylight je hitro napel vajeti, da se mu je konj vzel, hkratu pa je potegnil Dedo nazaj v sedlo. Obsula je po plava vejic in listja, neprilika se je vrstila za nepriliko, dokler nista dospela na vrh, sicer z razdrapano obleko, pa srečna, vznemirjena. Na vrhu jima ni drevje zapiralo razgleda. Ta posebni grič se je vzdigoval iz redovite črte pogorja, tako, da je razgled obsegal tri četrtine celega kroga. Spodaj na ploščadi ob zalivu je ležalo mesto Oakland, onstran zaliva pa San Francisco. Med obema mestoma so plavale bele prevozne ladje. Na levi sta imela Berkeley, na desni pa raztresene vasi med Oaklandom in San Leandrom. Prav v ospredju je bil Piedmont s svojimi raztresenimi hišami in kosi obdelane zemlje, od Piedmonta naprej pa je pokrajina valovila v zaporednih valih proti Oaklandu.

»Poglejte vse to,« je dejal Daylight, iztegnil roko in jo premikal naokoli. Stotisoč ljudi tko živi, in nobenega vzroka ni, zakaj jih ne bi bilo pol milijona. Tam je ugodna prilika nastavitvi pet ljudi, kjer sedaj živi eden. Zakaj ne biva v Oaklandu več ljudi? Mesto nima dobre zveze s San Franciscom, in poleg tega spi. Mislite si, da pokupim vse poulične železnice v Oak-

landu, Berkeleyu, Alamedi, San Leandru in ostalih krajih, jih združim pod eno glavo s pristojno upravo. Mislite si, da skrajšam čas do San Francisca za polovico s tem, da zgradim tam zunaj velik pomol malone do Goat Islanda in ustanovim prevoz z modernimi ladjami. Ej, ljudje si bodo želeli stanovati na drugi strani. Pa dobro. Za to treba zemljišč, kjer se zida. Radi tega kupim najprej zemljišča, in zemljišča so sedaj po ceni. Zakaj? Ker so na deželi, ker tam ni električnih železnic, nobene hitre zveze, in pri tem nikdo ne misli, da pridejo električne železnice. To zgradim jaz. Posledica tega bo, da bo cena zemljišč poskočila. Potem bom jaz prodal zemljišča tako hitro, kakor jih bodo kupovali ljudje radi izboljšane prevoznega stroja in prevoznih olajšav.

»Tako vidite, dajem jaz vrednost zemljiščem s tem, da zgradim električne železnice. Potem zemljo prodam in dobim tisto vrednost zopet nazaj, ostanejo mi pa različne železnice, ki bodo prevažale ljudi sempatja in služile lepe denarce. Izgubiti ne morem. Razni milijoni leže v tem. Namen imam položiti roko na del obale in bibavične zemlje med krajem, kjer nameravam zgraditi svoj pomol, in med starim pomolom. Tam je voda plitva. To plitvino lahko poglobim in zgradim ladjenice, kjer bo prostora za stotine ladij. Obvodno pročelje San Francisca je prenapolnjeno in nima več prostora za ladje. Ko bo na tej strani na stotine ladij nakladalo in razkladalo tovore na tovarne vagone treh velikih železnic, se bodo gradile tovarne tam, in ne v San Franciscu. Zato je treba primernih prostorov za tovarne. To zopet pomeni zame, da kupim za tovarne primerne prostore, preden kdo ugane, kaj

nameravam. Tovarne pomenijo tisoče in tisoče delavcev in njihove družine. To zopet pomeni še več hiš in še več zemljišč, in to pomeni mene, ker bom jaz tam, da jim prodam zemljišča. In tisoči in tisoči družin pomenijo vsaki dan tisoče in tisoče nikljev (5 centov) za električne železnice. Naraščajoče prebivalstvo bi pomenilo še več prodajalen, bank, vsega. In vse to bo pomenilo zopet mene, ker bom jaz tam z zemljišči za trgovino in kupijo kakor tudi za domove. Kaj pravite k temu?

Preden je mogla odgovoriti, je že zopet povzel besedo, gledajoč v duhu to novo mesto svojih sanj, ki ga je zidal na alamedskih gričih ob vratih v orjent.

»Ali veste, da Firth of Clyde, kjer grade jeklene ladje, ni niti na pol tako širok kakor Oakland Creek tam dol, kjer leže tiste stare nerabne ladje. Zakaj ni tukaj Firtha of Clyde? Ker oaklandski občinski svet trati čas za debatiranjem o silvah in rozinah. Tukaj treba samo nekoga, ki ima oči, za tem pa organizacije. In to sem jaz. Saj nisem ustvaril Ophira za prazen nič. In kakor hitro pride stvar ljudem do ušes, se bo zunanji kapital stekel sem. Meni ni treba potem drugega, kakor da spravim stvar v tek. »Gospodje«, poročem, »tukaj so vse naravne prednosti, veliko metropolo. Vsemogočni Bog je postavil te prednosti semkaj in mene, da jih vidim. Ali želite, izkladati svoj čaj in svilo iz Azije in prevažati blago naravnost na vzhod? Evo ladjenice za vaše parnike, eva železnice. Želite tovarne, od katerih morate prevažati blago naravnost po suhem in po vodi? Evo primernih prostorov, eva modernega mesta z najnovejšimi zboljšavami za vas in vaše delavce.«

(Dalje sledi.)

Socialni vestnik.

Socialno zavarovanje v Angliji. Povodom predložitve proračuna v spodnji zbornici je angleški zakladni minister Winston Churchill napovedal vladni načrt za obsežno socialno zavarovanje, ki kaže, da se tudi sedanja konservativna vlada ne upa odtegniti dolžnosti, da vsaj deloma zadovolji delavske sloje. Vladni načrt prinaša obvezno zavarovanje za starost, vdove in sirote, ki bi veljalo kakor že izvedeno bolniško zavarovanje približno 70 odstotkov celokupnega prebivalstva. Prispevke naj bi plačevala delodajalec in delojemalec v enaki višini, ženske delavke polovico. Zavarovalnino bi začel prejemati vsak zavarovanelec, ko doseže 65. leto starosti, in sicer po 10 šilingov na teden, ne glede na to, ali je še sposoben za delo in ali ima kaj drugih sredstev ali ne. Vdove prejemajo po 10 šilingov na teden vse življenje; ako so otroci, dobiva za najstarejšega po 5, za ostale pa po 3 šilinge tedensko do 14. leta. Sirote dobivajo najstarejši 7.5, ostali po 6 šilingov na teden. Načrt ne zadovoljuje popolnoma na nobeno stran. Od delavske strani po pravici očita načrtu previsoko določeno starostno dobo (65 let), previsoke prispevke od strani delavstva in prenizke prejemke iz zavarovanja. Podjetniki pa seveda dokazujejo, da jih bodo bremena za socialno zavarovanje kar uničila in zahtevajo, naj del njihovih bremen prevzame država, to je, da se prevale na rame davkoplačevalcev, pri čemer bi bili zopet zadeti široki revni sloji. Pri vsem tem pa je napoved obsežnega socialnega zavarovanja na Angleškem iz mednarodno socialno-političnih vidikov zelo važen dogodek.

Cerkveni vestnik.

c Zaradi nepredvidnih ovir bodo duhovne vaje notr. kongreg. pri uršulinkah šele 25. maja, ne pa 11. t. m. Začetek ob pol 7. zvečer. — Uršulinski samostan.

c Pomladna pastoralna konferenca za dekanijo Semič bo v sredo 13. maja na Suhorju. Začetek točno ob pol 11 dopoldne.

c Proglasenje male Terezije za svetnico. V nedeljo, 17. maja, bo v prestolici sv. Petra v Rimu blažena mala Terezija deteta Jezusa proglašena za svetnico. Nepregledne vrste njenih častivcev navdaja ob tej misli iskrena radost. Mnogi se osebno vdeležijo sanktifikacije v Rimu. Tudi mi nočemo zaostati. Zato pohitimo 17. maja v karmelsko cerkvice na Selu, da tam karmel proslavimo sveto malo cvetko. Ob 5. in 6. uri bosta tihi sv. maši. Ob 7. slo-

vesna sveta maša in po tej proslavi govor v čast mali sveti Tereziji. Popoldne ob pol 4. pridiga in pete liturgije. Pojdimo k sveti mali cvetki, ki bo zdaj gotovo še radodarnije trošila dež cvetice in bo srečnejša, čim več prošelj in zaupanja ji prinesemo.

Kaj je z našo industrijsko terminologijo?

Ze pod razpadlo Avstrijo smo bili v tem pogledu veliki reveži, pa smo tudi še danes.

Stoletja pred razsulum so bili na čelu našim industrijskim podjetjem tujci, Nemci, Italijani, Francozi, Mažari. V kolikor so bile vodilne osebe domačini, so se pač vsi šolali v tujem jeziku. Ni torej nikako čudo, ako so se zanesle in razpasle med domače delavstvo tuje, osobito nemške označbe za orodje, stroje, izdelke, za razna opravila itd. Le stopi v poljubno našo tovarno ali delavnico, pa boš čul ne le samo pri delavcih, temveč tudi pri inženjerih, uradnikih in drugih nameščencih čudno jezikovno mešanico, ki prehaja seveda tudi v dopisovanje. Skoraj vse obrtno-tehnične označbe so tuje, pred vsem nemške, večkrat zelo popačene, ki bi se morale zameniti z lepimi domačimi besedami.

Seveda se delavstvo samo tega vprašanja ne more lotiti. Vem pa iz lastne izkušnje, da prav rado sprejema domače izraze, ki mu stvari jasneje označujejo nego zveržene tujke. Eno pa je potrebno, namreč to, da se zavedajo vse jezikovno naobrazene osebe posameznih industrijskih panog svoje dolžnosti, da rabijo same dosledno in v vsakem primeru domače izraze.

Poznam obrate, kjer se tako dela, in sicer z neizprosno doslednostjo. Uspehi se pri dovetnem delavstvu hitro pokažejo.

Gotovo je, da se približamo na ta način v kratkem času zaželenemu cilju: izčiščenju našega jezika. Ostale bi le nekatere tujke, ki pa imajo itak že kozmopolitično veljavo. Skrajno čiščenje bi tu ne bilo na mestu.

Seveda je tako prizadevanje težavno. Vodilne osebe, osobito domačini, imajo večkrat najboljšo voljo. Nekaj tujk poslovenijo bolj ali manj srečno sami, pomagajo si s slovarji, ki pa večkrat odpovedo, iz-

posujejo si besede od drugih naših slovanskih bratov, pomagajo si pač kakor morejo in znajo.

Ne moremo pa zahtevati, da bi bil vsak tehnik jezikovno toliko podkovan, da bi mogel do kraja zadostiti tej težki nalogi, ki se mora vsekakor postopoma rešiti. To pa je mogoče le, ako damo našemu v industriji zaposlenemu osobju dober terminološki slovar. Šele na temelju vsestransko ustanovljene terminologije bo potem možno, pisati brezhibna tehniška književna dela.

Ponavljam, da je naloga ogromna, vendar pa moramo z delom prej ali slej začeti, po mojem mnenju takoj.

Če se prav spominjam, se je o tej stvari takoj po ustanovitvi Jugoslavije resno govorilo. Menda jo je vzela v roke naša univerza, ki je v to v prvi vrsti poklicana in tudi zmožna, da delo izvede. Kaj se je doslej že storilo, mi ni znano. V naši povojni književnosti nisem opazil kaj posebnega. Dobro bi bilo, da se stvar v javnosti na primeren način pojasni.

Vem samo toliko, da je med našim industrijskim osobjem mnogo takih mož, ki bi bili voljni sodelovati, pa niso dobili za to nikakega poziva ali načrta, kako naj postopajo. Nesporno bo menda tudi, da bi imel vzeti delo v roke temeljit jezikoslovec-slavist, gotovo pa bi tudi on sam ne mogel zmagati ogromnega dela, že zato ne, ker ni industrijski veščak. Pomagati bi mu morali vsi tehniki in industrijski nameščenci, ki so dobre volje, in takih ne bo nedostajalo. Če vsak sotrudenik n. pr. ekscepira iz slovanskih, francoskih, nemških, italijanskih in drugih tehnoslovnih knjig le nekoliko stotin tehniških besed svoje stroke in jim poišče — seveda po svojih močeh — domač izraz, bi se nabralo kmalu ogromno gradivo za onega slavista, ki bi potem vse v miru pregledal, uredil in dokončal. Tu velja: »Od kamna do kamna palača.«

Dejal sem, da bi moral imeti urednik mir. Med nami imamo po srednjih in visokih šolah gotovo delavcev, ki bi se radi posvetili, recimo nekaj let, temu poslu, ako se jim da potrební dopust. Kaj bi ne bil za to sposoben naš temeljiti profesor Košial?

Za sedaj bi bil moj predlog, naj se skliče takoj anketa in že sedaj misli na pridobitev urednika in sotrudenikov.

Pričakujem odziv na le-te vrstice od strani v to poklicanih činiteljev.

Naznanila.

Društvo poštlnih upravnikov za Slovenijo ima v nedeljo dne 10. tm. ob 15 v kolodvorski restavraciji na Zidanem mostu svoj redni občni zbor, na katerega se vabijo vsi predstojniki pošt.

Turistika in sport.

RAZPIS ZA NEMŠKE BOJNE IGRE 1926.

Ker Nemcev v zadnjih letih niso hoteli pripustiti k mednarodnim tekmam, so vpriporili lastne bojne igre, nadomestilo za olimpiade. Sedaj razpisuje nemški državni odbor za telesne vaje lahkoatletski program za l. 1926. Tekme se bodo vršile v kölnskem stadionu, 10. in 11. julija. Bodo pa tele: 1. dan 800 m, 5000 m, 4×100 m, 3×1000 m, hoja na 100 km, skok v višino, skok v daljavo, met krogla, desetboj. 2. dan: 100 m, 400 m, 1500 m, 3000 m, 110 m staje, maratonski tek (42.2 km), 3×200 m, diskos, kopje, desetboj (druga vrsta). Za ženske so določili sledeče tekme: tek na 100 m, skok v daljavo, met krogla, 4×100 m tek, tek na 1000 m. Obenem razpisuje tudi nemška plavaška zveza svoj program za plavalne tekme. V nasprotju z bojnimi igrami leta 1922 so morali program zelo skrajšati, ker sta za tekme določena samo dva dneva. Ker se bodo vršila štiri tedne nato nemška mojstrstva na svoje zgodovinske razdalje, so za bojne igre določili druge razdalje.

Darovi.

— Kegjiški krožek (torek, petek) pri Valjavcu daruje v spomin preminulega člana g. Milana Štibel 500 dinarjev za slepce. Bratje posnemajte!

Poizvedovanja.

Našel se je ženski volnat plet. Dobi se Streljska ulica 4, II. nadstropje.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 305 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Patrom. diferena v C	Nebo, vetrovi	Padašina v mm
6./5. 21 h	733.9	15.6	1.2	obl. z.	
7./5. 7 h	733.4	15.4	1.0	obl. z.	
7./5. 14 h	733.3	17.7	2.9	obl. z.	

Barvne trakove, ogljeni-, povošteni-, kopirni papir, heklografični zvitki in druge potrebščine pri Lud. Baraga, Selenburgova ulica 6/1. Telefon štev. 930.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 3 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znanok!

Sprejem enega ali dva
VAJENCA
za pekovo obrt. Stanovanje in hrana v hiši. Obkolebi mora deček sam oskrbeti. Peto doba 2½ leti. — Vlad. POTOČNIK, pekovo, mojster, Prezid št. 178 — Hrvatska.

SIVILJA
sprejme pomočnico takoj. — Poizve se: Gradišče 11, pril.

Strojniki
za postrežbo parnega stroja in elektr. naprave se takoj sprejme v TOVARNI ZA KLEJ V Ljubljani. 2973

ČEVLJARSKI VAJENEC
z vsjo oskrbo v hiši — se sprejme po dogovoru. Naslov pove uprava »Slovenca« pod šte. 2975.

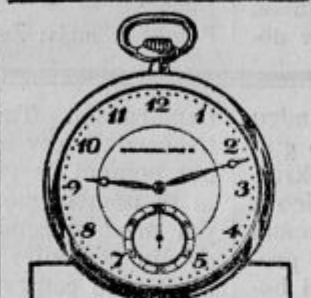
Klavir (Konzert-Flügel) črn, z masivno kovinasto konstrukcijo, križaste strune z močno rezonanco, popolnoma v dobri stanju se radi pomanjkanja prostora po zelo ugodni ceni proda. Naslov v upravi lista pod številko 2976.

Izjava. Podpisani sem osunil gg. Fr. Ravnika ml. in Jožeta Brečelnika nekoga dejstva. Izjavljam, da nimam poudara za to sumničenje, ker sem se prepričal.

I. K.

KDO HOČE NAJCENEJE ZIDATI?
POZOR! — Nov način zidanja, 30 odst. prihranka, najhujše hišice od 20.000 Din kompletno izgotovljene. — Naročnitve načrte edino le pri Dragotin Korotec, Rečica ob Paki; pišite po pošto, priložite 2.— Din za odgovor. 2960

Mlinarski POMOČNIK
išče stalno in zanes. službo. Nastop lahko takoj ali pozneje. Več po dogovoru. — Cenj. ponudbe je poslati na Martin BRATKOVIČ, poštno ležeče, p. Dobrova p. Ljublj.

INTERNATIONAL WATCH Co
CHRONOMÈTRES ET MONTRES DE PRÉCISION
RENOMMÉS PAR LEUR HAUTE PRÉCISION BIENFAITURE ÉLÉGANCE

Schaffhausen-ur svetovna znamka
Dobi se pri F. Cuden, Ljubljana
Prešernova 1
Selenburgova 7

Motorno kolo

Kdor želi kupiti dobro, malo rabljeno MOTORNO KOLO 2 HP z 2 sedežema, električno svetilko, znamke »Kihstater«, naj si ga ogleda: GRADIŠČE štev. 10, v trgovini čevljev. 2964

SREBRNE KRONE
kupujem. — Ponudbe upravi lista pod šifro »Krone«.

Na dvorišču pri Figovcu je naprodaj OGLJE, gorenjska ZIMA in morska TRAVA po nizki ceni. 2829

Damski in dekliški

slamniki

po znižanih cenah RAVNOKAR DOSLI!

Oblike, damske od 70 do 150 Din. — otroške od 50 do 70 Din. — nakiteni od 100 Din naprej, dokler traja zaloga. Ogledajte si cene v izlozbi!

Minka Horvat
Ljubljana, Stari trg 21.

Kdor da več

za priporočilo svoje tvrdke ali podjetja v kakem časopisu, kakor bi bilo to v skladu z uspehom, ki ga je dosegla reklama, naj bo uverjen, da je temu ponajveč vzrok napačno izbran način reklame. Zato je neobhodno potrebno, da se vsak trgovec ali obrtnik, pa tudi vsakdo, ki kaj kupuje ali prodaja, obrne poprej na upravo našega dnevnika in zahteva podrobnih pojasnil in proračun. Stranka si pri tem prihrani trud in stroške in se obvaruje česče večje škode.

FIŽOL
VSEH VRST kupi FRAN
POGAČNIK — Ljubljana,
Dunajska cesta št. 36.

2981 P I 283/16-96.

Razglas.

Na prostovoljni dražbi se proda enonadstropna hiša št. 16 na Viču z gospodar. poslopji in z železno žico ograjen vrt, dne 26. maja 1925 ob 9 dop. pri okrajnem sodišču v Ljubljani, soba 34. Izključna cena 218.490 Din; ostali pogoji so na vpogled pri sodišču, soba štev. 34

OKRAJNO SODIŠČE V LJUBLJANI, ODD. I.,
dne 29. aprila 1925.

Zahvala.

Za vse toplo sočustvovanje, cvetje in mnogobrojno spremstvo ob izgubi našega predobrega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica, tasta in svaka najiskrenejša zahvala.

Zlasti se zahvaljujemo g. g. župniku Fr. Finžgarju za mnogo brojne obiske in tolažilo; g. dr. Ant. Breclju za ves trud v dolgotrajni težki bolezni in Pevskemu društvu Krakovo-Trnovo za srce segajoče žalostinke.

Vsem spremljevalcem na njegovi zadnji poti Bog plačaj!

Ljubljana, dne 7. maja 1925.

žalujoča rodbina Vreček.

PREDNO SI OSKRIBITE
BIRMANSKA DARILA
si blagovolite ogledati ZALOGO zlatnine, srebrnine in ur pri tvrdki
LUD. ČERNE
LJUBLJANA — WOLFOVA ULICA 3.

Viktor Accetto
kemigraf Jugoslov. tiskarne.
Pokopali bomo našega nepozabnega ljubljence v petek dne 8. maja ob četrti na 6. poldne iz hiše žalosti, Trnovski pristan 40, na pokopališču pri Sv. Križu.
Prosimo Vas vse, ki sočustvujete z nami, da hranite našemu Viktorju blag spomin.
Ljubljana, dne 6. maja 1925.

TEREZIJA ACCETTO, mati.
VIDA, DUSAN, OSKAR, MILENA,
sestri in brata.

Zahvala.
V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predragi oče, tati, gospod

Franc Ažman,
posestnik v Kropi

v četrtek dne 7. maja 1925 ob pol 4 zjutraj v 78. letu po dolgi in težki bolezni, v Ljubljani preminul. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto dne 9. maja ob 10 dopoldne.

Draga pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Lipnica — Kropa, dne 7. maja 1925.

žalujoče rodbine:
RAJKOVIČ, KOCIJANČIČ, SLIBAR, KOVAČ.